

Löner inom industrin 2018

Juni 2019

Facken inom industrin (FI) är ett samarbetsorgan mellan de fackförbund inom industrin som omfattas av det så kallade industriavtalet. De fem förbunden är Sveriges Ingenjörer, Unionen, IF Metall, Svenska Livsmedelsarbetareförbundet samt GS (Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch). Dessutom deltar Svenska Pappersindustriarbetareförbundet i det lönestatistiska samarbetet.

Denna rapport har utarbetats av Facken inom industrins lönestatistiska referensgrupp. I gruppen ingår Anna Sandgren, Sveriges Ingenjörer, Anna Löfgren Eriksson och Julia Tchibrikova, Unionen, Anilla Larsson, IF Metall, Mikael Jansson, Svenska Pappersindustriarbetareförbundet, Karin Ewelönn, GS, Anders Hernborg, Livs samt Erica Sjölander och Jonathan Herlitz, Facken inom industrins kansli.

De lönestatistiska bearbetningarna är genomförda av Anna Sandgren, Sveriges Ingenjörer och rapporten är sammanställd av den lönestatistiska referensgruppen.

Ytterligare exemplar av rapporten kan beställas på e-postadress: fi.kansli@fikansli.se Rapporten finns även att hämta på www.fackeninomindustrin.se

Förord

Rapporten ”Löner inom industrin 2018” har framtagits på uppdrag av FI Rådet¹ och är en del av samarbetet i Facken inom industrins lönestatistiska referensgrupp. Av rapporten framgår att löneutvecklingen för de industrianställda 2018 blev 2,6 procent. De reala lönerna ökade med 0,6 procent. Sett över hela perioden 2000-2018, var reallöneökningarna i genomsnitt 1,7 procent per år.

Det underlag som rapporten ”Löner inom industrin 2018” baseras på är unik. Uppgifterna bygger på förbundens egen lönestatistik och på parternas gemensamma lönestatistik, i de fall det finns sådant material. Flera förbund har medlemmar också utanför industrin. Dessa ingår inte i materialet. Rapportens syfte är att beskriva löner och löneutveckling för industrins anställda. Målgruppen är i första hand förbundens förtroendevalda.

Täckningsgraden/svarsfrekvensen är på arbetarområdet omkring 90 procent och på tjänstemannaområdet är svarsfrekvensen på de löneenkäter som samlas in omkring 60 procent. Löneuppgifterna i databasen samlas in under hösten respektive år. I avsnitten ”Fakta om statistiken” och ”Statistiska begrepp och beräkningar” i slutet av rapporten finns mer information om materialet i databasen samt förklaring till de statistiska begrepp som används.

Facken inom industrins lönestatistiska referensgrupp
Juni 2019

¹ FI Rådet består av ordförandena, avtalssekreterare/förhandlingschefer och ytterligare några personer ur förbundsledningarna i de förbund som är med i Facken inom industrin.

Innehållsförteckning

1. SAMMANFATTNING.....	1
2. LÖNEUTVECKLING.....	2
3. LÖNENIVÅER OCH LÖNESPRIDNING.....	9
4. KVINNOR OCH MÄN.....	15
5. ÅLDERS- OCH LÄNSFÖRDELNING.....	25
6. BILAGOR.....	31
7. FAKTA OM STATISTIKEN.....	32

1. Sammanfattning

Löneutveckling

- Löneutvecklingen 2018 för anställda i industrin var 2,6 procent.
- Under perioden 2000-2018 var den genomsnittliga löneökningen 3,0 procent per år för anställda inom industrin.

Reallöneutveckling

- Under 2018 var inflationen 2,0 procent, vilket gav reallöneökningar på 0,6 procent för de anställda i industrin.
- Under perioden 2000-2018 ökade lönerna reallt med totalt 40,1 procent, vilket motsvarar en årlig ökningstakt på 1,7 procent.

Lönenivåer och lönespridning

- Medellönen för en industrianställd 2018 var 33 300 kronor i månaden, medan medianlönen var 30 000 kronor i månaden.
- För arbetarna var medellönen 28 500 kronor i månaden, medan medianlönen var 28 100 kronor i månaden.
- För tjänstemännen var medellönen 44 200 kronor i månaden, medan medianlönen var 40 700 kronor i månaden
- Tjänstemännen har en betydligt större lönespridning än arbetarna.

Kvinnor och män

- Medellöneökningen för en industrianställd kvinna under 2018 var 2,7 procent och för en industrianställd man 2,6 procent.
- Den genomsnittliga löneökningstakten per år, sett över hela perioden 2000-2018, har varit högre för kvinnorna men trots det tjänar de fortfarande mindre än männen.
- 2018 var skillnaden i medellön mellan en industrianställd man och kvinna 1 600 kronor i arbetargruppen och 5 800 kronor i tjänstemannagruppen.

Ålders- och länsfördelning

- Den största andelen av de industrianställda, 22 procent, finns i Västra Götaland.
- Nästan var fjärde person av befolkningen i arbete återfinns i Stockholms län men bara nio procent av de industrianställda arbetar där.
- Jämfört med SCBs siffror över befolkningen i arbete är de industrianställda överrepresenterade i åldrarna över 45 år.

2. Löneutveckling

Lönerna för anställda inom industrin ökade under 2018 med 2,6 procent per år, vilket är lägre än den genomsnittliga löneökningen sett över hela perioden 2000-2018. Under 2018 var inflationen 2,0 procent per år, vilket medförde reallöneökningar på 0,6 procent. Det är lägre än under hela perioden 2000-2018, då reallönerna i genomsnitt ökade med 1,7 procent per år. För identiska individer blev löneökningen 2018 3,6 procent. Den vanligaste löneökningen 2018 var 2-3 procent.

Medellöneökningar, okorrigerat

I tabell 2.1 visas medellöneökningarna per år för perioderna 2000-2018, 2016-2018 och 2018. Eftersom 2016 års avtalsrörelse resulterade i ettårsavtal har en sammanslagning av 2016, 2017 och 2018 års siffror gjorts i tabellerna i kapitel 2. Orsaken är att statistik för enskilda år tenderar att påverkas av yttre faktorer, såsom exempelvis att tidpunkten för lönerrevision i olika företag varierar från år till år (före/efter statistikens insamlingstidpunkt), svarsfrekvensen för statistikinsamlingen varierar mellan åren och att avtal kan tecknas lokalt om att lönervidering för två eller flera år ska erhållas vid en och samma tidpunkt. Det kan därmed i många fall vara en fördel att studera en längre tidsperiod för att få en mer rättvisande bild av löneutvecklingen utifrån statistiken. I rapportens diagram över längre tidsserier redovisas 2016, 2017, 2018 sammanslaget men även 2018 separat för att ge en komplett bild.

Under perioden 2016-2018 hade tjänstemännen högre medellöneökningar än arbetarna, 2,6 respektive 2,4 procent. Även sett över hela perioden 2000-2018 hade tjänstemännen högre genomsnittliga löneökningar än arbetarna. Arbetarna och tjänstemännen uppvisade lägre löneökningstakter under 2018 än sett över hela perioden, 2,6 respektive 2,1 procent.

Tabell 2.1 Medellöneökningar, okorrigerat

	2000-2018	2016-2018	2018
Arbetare	2,9	2,4	2,6
Tjänstemän	3,4	2,6	2,1

Medellöneökningar, korrigerat med avseende på ålder och fördelningen arbetare/tjänstemän

I tabell 2.2 visas medellöneökningarna korrigerade med avseende på ålder. Resultaten för industrin totalt är även korrigerade för förändringar i fördelningen mellan arbetare och tjänstemän. När begreppet ”korrigerade löneökningar” nämns i rapporten är det dessa korrigeringar som avses. Närmare förklaring av detta och andra begrepp finns i bilagan ”Statistiska begrepp och beräkningar” i slutet av rapporten. Den korrigerade

medellöneökningen 2016-2018 blev 2,6 procent för industrin totalt, vilket är lägre än genomsnittet för hela perioden 2000-2018.

Tabell 2.2 Medellöneökningar, korrigerat med avseende på ålder och fördelningen arbetare/tjänstemän

	2000-2018	2016-2018	2018
Industrin totalt	3,0	2,6	2,6
Arbetare	2,9	2,5	2,7
Tjänstemän	3,2	2,7	2,4

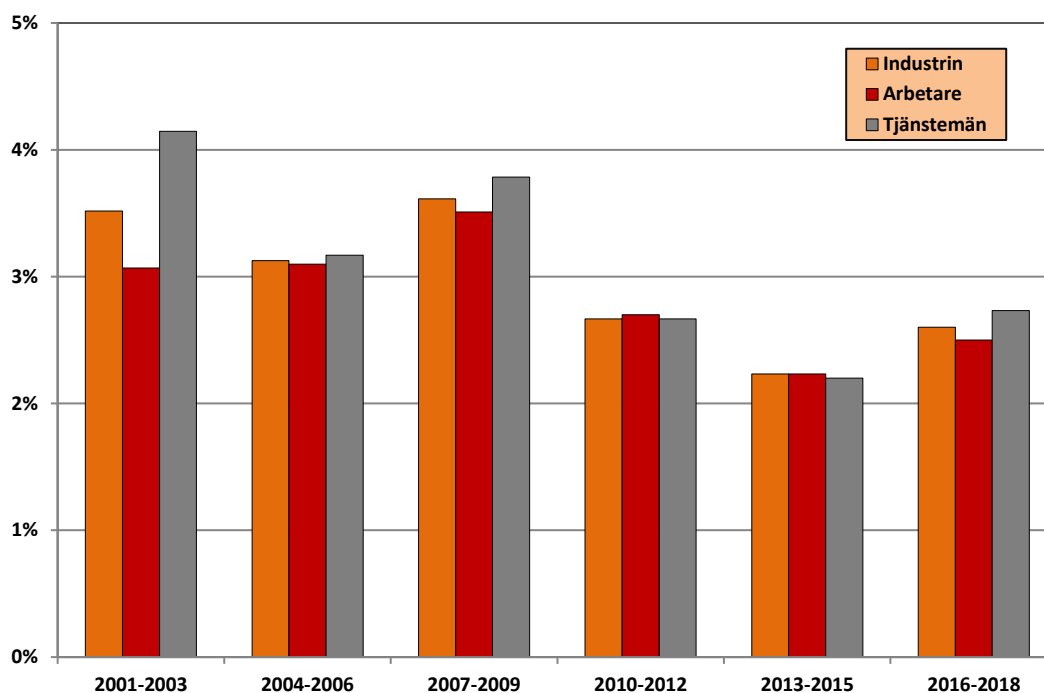
För arbetarna ökade takten något 2016-2018 till 2,5 procent efter korrigering. Löneökningen för tjänstemännen ökade även den marginellt till 2,7 procent. År 2018 fick arbetarna en korrigerad löneökning på 2,7 och tjänstemännen på 2,4 procent. I korrigeringen har inte hänsyn tagits till andra förändringar än åldersfördelningen inom arbetar- respektive tjänstemannagruppen. I förbundens egen statistik finns fler detaljer om avtalsområde, arbetsområde och befattning som skulle kunna användas för att göra en djupare analys av ökningstalen men det är inte möjligt i detta material eftersom begrepp och definitioner inte överensstämmer mellan förbunden.

I diagram 2.1 är ökningstalen grupperade i sex perioder. De första tre perioderna avser treåriga avtalsperioder, 2010-2012 är en sammanslagning av två kortare avtalsperioder och 2013-2015 är en avtalsperiod. Som tidigare nämnts tecknades ettårsavtal 2016 och för den innevarande treåriga avtalsperioden finns endast statistik för 2017 och 2018. Dessa avtalsperioder har därför slagits samman i kapitlets tabeller och diagram.

För perioderna mellan åren 2004 och 2018 är skillnaderna i ökningstal mellan arbetare och tjänstemän små. Under perioden 2001-2003 var skillnaderna större och tjänstemännen hade högre ökningstal än arbetarna. Nedbrytning på respektive år visar att arbetarnas löner ökade snabbare än tjänstemännens under 2016 och 2018, medan tjänstemännens löner ökade snabbare under 2017. Vårt att notera är dock att skillnaderna till viss del har tekniska förklaringar, såsom exempelvis förändringar i svarsfrekvens mellan åren och uteblivna lönerrevisioner vid insamlingstidpunkten 2016 vilket för ett betydande antal individer på tjänstemannasidan medfört ”dubbla” löneökningar i 2017 års statistik (pga att såväl 2016 som 2017 års revision för berörda individer inkommit vid 2017 års insamling). En annan orsak till skillnader i löneökningarna är att 2017 års lönerrevision inte hann genomföras vid insamlingstidpunkten för ett betydande antal individer i åtminstone ett av förbunden på arbetarsidan.

Under perioden 2007-2009, perioden med avtal tecknade innan finanskrisen, var den genomsnittliga ökningen per år 3,6 procent. Tiden efter krisen, åren 2010-2012 samt 2013-2015 var ökningstalen i genomsnitt lägre, 2,7 respektive 2,2 procent. Under perioden 2016-2018 ökade lönerna i industrin med i genomsnitt 2,6 procent per år. Lönerna för industrin totalt ökade med 76,4 procent under hela perioden 2000-2018. För arbetarna var ökningen 71,8 procent för hela perioden och för tjänstemännen var den 83,3 procent.

Diagram 2.1 Löneutveckling uppdelat på olika perioder för industrin totalt, arbetare respektive tjänstemän 2001-2018

Beräknat på korrigerad lön

Reallöner

För att beräkna den reala löneökningen måste hänsyn tas till konsumentprisindex (KPI). Under 2016-2018 ökade KPI med 1,6 procent. Detta resulterar i reallöneökningar om 1,0 procent för industrin totalt och 0,9 respektive 1,1 procent uppdelat på arbetare och tjänstemän. Under 2018 var inflationsmättet KPI två procent vilket gav en reallöneökning med 0,6 procent för industrin. Arbetare fick en något högre reallöneökning på 0,7 procent jämfört med tjänstemännens 0,4 procent. För perioden 2000-2018 var inflationen i genomsnitt 1,3 procent och gav en reallöneökning på 1,7 procent per år sett till hela industrin.

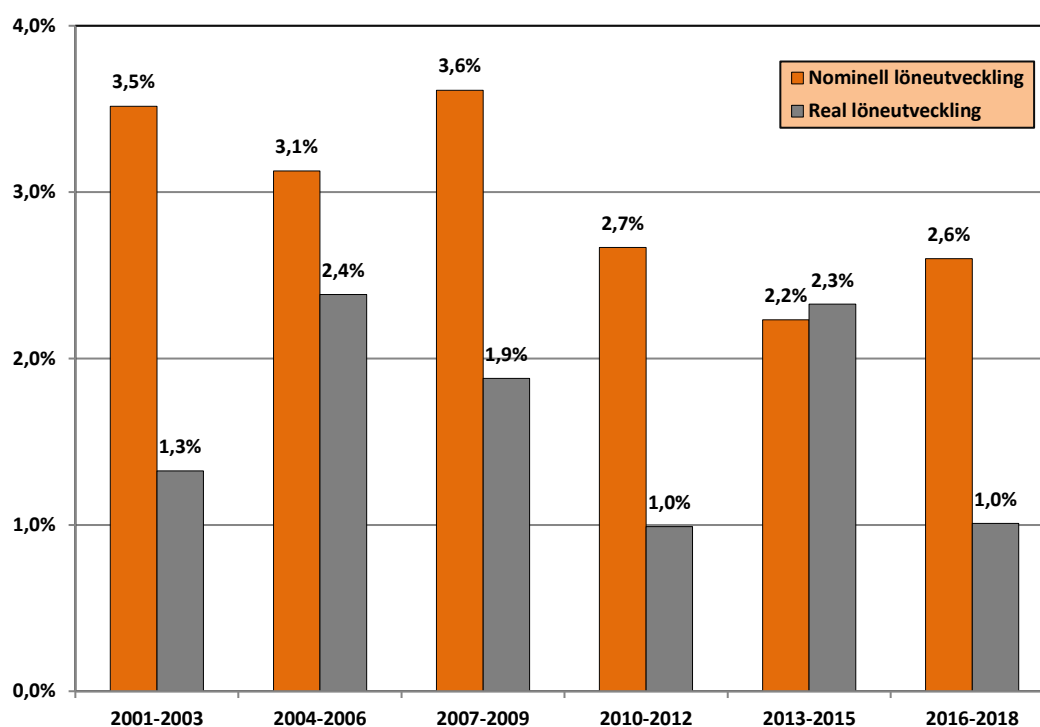
Tabell 2.3 Reallöneökningar 2000-2018

Per år	Medellöneökning*	KPI	Reallöneökning
2000-2018			
Industrin totalt	3,0	1,3	1,7
Arbetare	2,9	1,3	1,6
Tjänstemän	3,2	1,3	1,9
2016-2018			
Industrin totalt	2,6	1,6	1,0
Arbetare	2,5	1,6	0,9
Tjänstemän	2,7	1,6	1,1
2018			
Industrin totalt	2,6	2,0	0,6
Arbetare	2,7	2,0	0,7
Tjänstemän	2,4	2,0	0,4

*Korrigerat

I diagram 2.2 visas löneutvecklingen både reallt och nominellt uppdelat på avtalsperiod sedan 2001. Under samtliga perioder har industrin uppvisat reallöneökningar. Högst var de under perioderna 2004-2006 samt 2013-2015 och lägst under perioden 2010-2012 och 2016-2018. Under perioden 2001-2009, innan finanskrisen, var reallöneökningarna i genomsnitt två procent per år vilket kan jämföras med en procent per år under perioden 2010-2012 och 2016-2018. Perioden 2013-2015 utmärker sig då skillnaden mellan nominell och real löneökning är mycket liten, vilket beror på att inflationen under perioden var -0,1 procent och gav då en högre reallöneutveckling på 2,3 procent. De reala lönerna för industrin har totalt ökat med 40,1 procent under perioden 2000-2018. För arbetarna har ökningen 36,4 procent och för tjänstemännen 45,5 procent.

Diagram 2.2 Löneutveckling nominellt och reallt uppdelat på olika perioder för industrin totalt 2001-2018

Beräknat på korrigerad lön

Individuella löneökningar²

I tabell 2.4 redovisas löneökningarna för identiska individer, dvs individer som var med i databasen två på varandra följande år. 65 procent av såväl arbetarna som tjänstemännen var med i statistiken år 2018. Under perioden 2016-2018 var den genomsnittliga individuella löneökningen för samtliga industrianställda 3,3 procent per år, vilket är lägre än genomsnittet sett över hela perioden. Dock låg ökningen på 3,6 procent år 2018. För arbetarna var de individuella löneökningarna 2018 i genomsnitt 3,4 procent, och för tjänstemännen 4,0 procent.

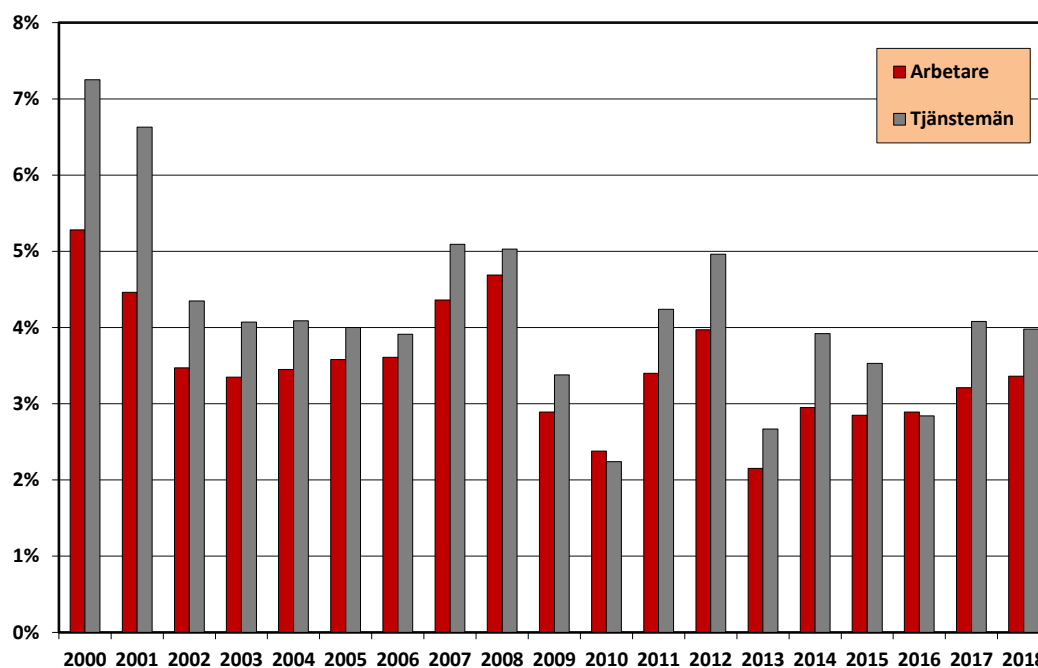
² För utförligare beskrivning av beräkningarna se avsnittet Statistiska begrepp och beräkningar sist i rapporten.

Tabell 2.4 Löneökningar för identiska individer

	2000-2018	2016-2018	2018
Industrin totalt	3,7	3,3	3,6
Arbetare	3,5	3,2	3,4
Tjänstemän	4,2	3,6	4,0

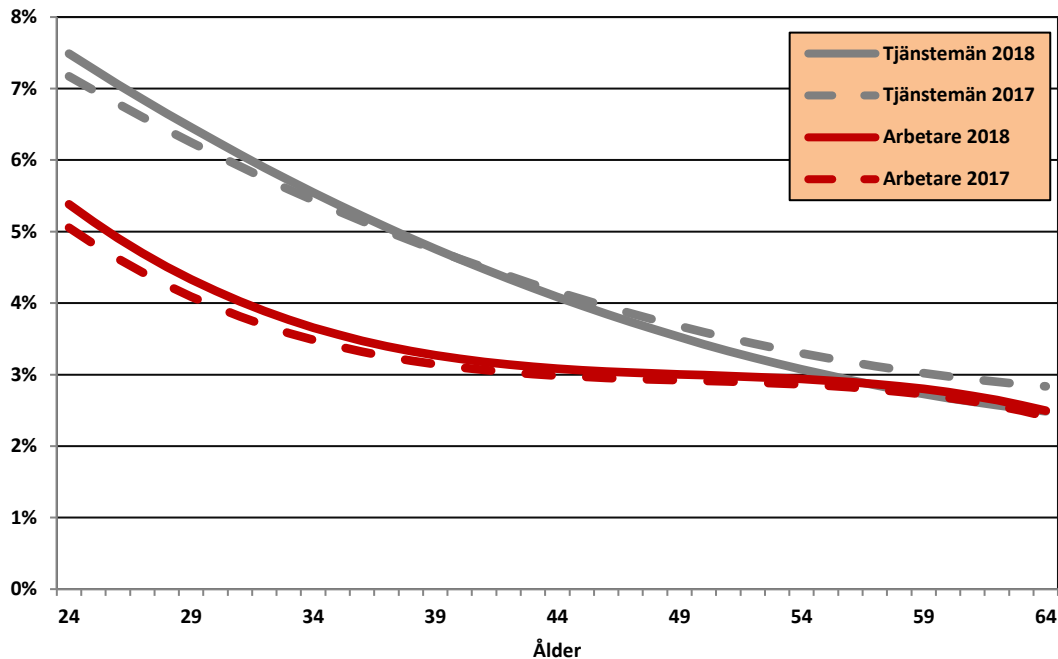
De individuella löneökningarna har varierat kraftigt under perioden 2000-2018 (diagram 2.3). De högsta individuella löneökningarna för såväl arbetare som tjänstemän uppvisades år 2000. Då fick arbetarna i genomsnitt drygt 5 procent och tjänstemännen drygt 7 procent. Åren därefter sjönk löneökningarna något för att återigen öka 2007 och 2008. 2010 uppmättes de lägsta individuella löneökningarna för såväl arbetare som tjänstemän sedan år 2000, som ett resultat av det första avtal som träffades efter finanskrisen 2008/2009. Att ökningstalen 2013 befann sig på en relativt låg nivå beror bland annat på sena revisioner och tvåårsuppgörelser med revisionsdatum i början av 2014. Ökningstalen för både 2015 och 2016 ligger under genomsnittet för hela perioden. Nivån 2017 och 2018 landade för både tjänstemännen och arbetarna något lägre än genomsnittet över hela perioden.

Diagram 2.3 Löneökningar för identiska individer 2000-2018

I diagram 2.4 ses de individuella löneökningarna fördelade efter ålder för åren 2017 och 2018 för arbetare respektive tjänstemän. 2017 hade tjänstemännen högre löneökningar än arbetarna i alla åldrar, medan arbetarna och tjänstemännen har i stort sett samma ökningstal efter 55 års ålder år 2018, men vid en yngre ålder fick tjänstemännen en högre ökning. I båda grupperna är löneökningarna högst för de yngsta individerna, för att därefter avta med stigande ålder. Löneökningarnivåerna för tjänstemän respektive arbetare har inte förändrats nämnvärt mellan åren. Dock har det skett en liten ökning i de yngre åldersgrupperna för både arbetare och tjänstemän.

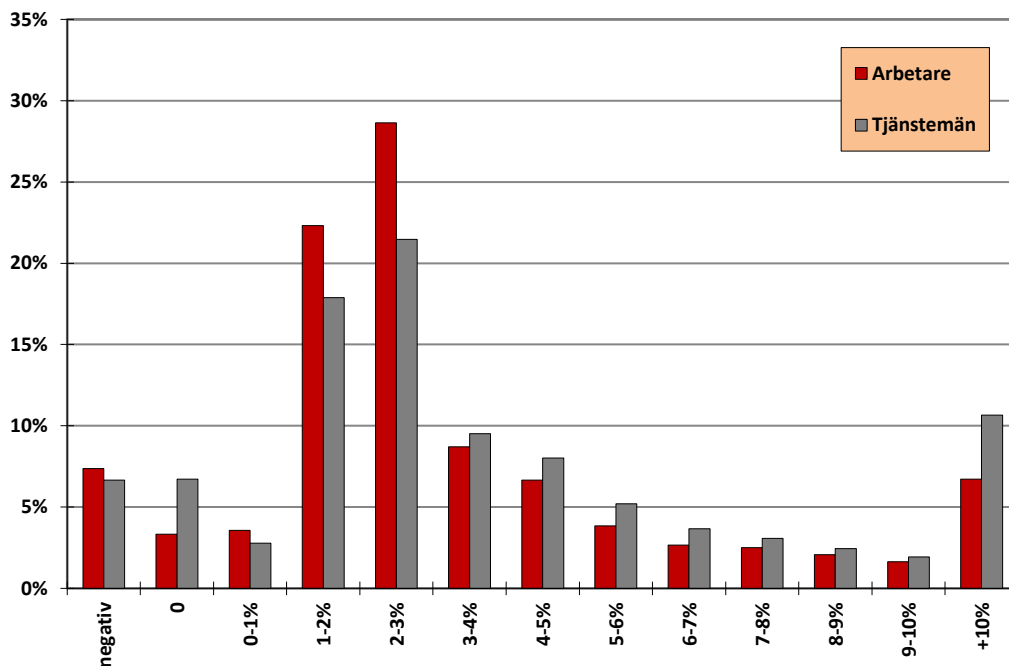
Diagram 2.4 Löneökningar för identiska individer 2017 och 2018 uppdelat på ålder

Kurvan för arbetarnas löneökningar är betydligt flackare än kurvan för tjänstemännens löneökningar, d.v.s. det är en mindre skillnad i den procentuella löneökningen mellan de yngsta och de äldsta. 2017 och 2018 hade de yngsta arbetarna drygt två procentenheter lägre löneökningar än tjänstemännen i samma ålder. Skillnaderna i individuell löneökning mellan tjänstemännen och arbetarna avtar med stigande ålder.

Diagram 2.5 visar löneökningarna för identiska individer sorterade efter storlek på löneökningen. Staplarna anger hur stor andel av arbetarna respektive tjänstemännen som finns per löneökningintervall 2018 oavsett lön eller ålder.

Diagram 2.5 Vanligaste löneökningen 2018

Den vanligaste löneökningen ska inte förväxlas med medellöneökningen. Den vanligast förekommande löneökningen för både arbetare och tjänstemän var 2-3 procent, totalt fick 29 procent av arbetarna och 21 procent av tjänstemännen den löneökningen. Den näst vanligaste löneökningen var 1-2 procent.

Sju procent av arbetarna och elva procent av tjänstemännen hade en löneökning på tio procent eller mer. Individerna som fått dessa höga löneökningar har troligen bytt jobb eller befattning, men det går inte att utläsa från detta material.

Under 2018 fick tre procent av arbetarna och sju procent av tjänstemännen inte någon löneökning sedan året innan. För en del kan det bero på att de inte hunnit få sin löneökning när mätningen gjordes. Det finns också ett antal individer som haft negativ löneutveckling. Bland arbetarna och tjänstemännen var det sju procent som hade lägre lön 2018 än 2017. Det kan bero på att dessa individer har en rörlig lönedel och har fått en lägre bonus 2018 än 2017 eller att företaget har rapporterat in fel lön. En annan möjlig förklaring är att individer bytt jobb och tvingats acceptera en lägre lön.

3. Lönenivåer och lönespridning

Medianlönen 2018 för en industrianställd var 30 000 kronor i månaden och medellönen var 33 300 kronor. Tjänstemännen har betydligt större lönespridning än arbetarna. Det vanligaste löneintervallet för arbetare var 27 000-28 000 kronor per månad och medellönen var 28 500 kronor per månad. För tjänstemännen var det vanligaste löneintervallet 34 000-36 000 kronor per månad. Medellönen låg dock betydligt högre, 44 200 kronor per månad. Orsaken till det är att en grupp tjänstemän med höga löner drog upp medellönen. Medelåldern för anställda i industrin var 43,6 år.

2018 var den genomsnittliga månadslönen för en anställd inom industrin 33 300 kronor. För arbetarna var medellönen 28 500 kronor och för tjänstemännen 44 200 kronor per månad. Medellönen och medianlönen ligger nära varandra för arbetarna. För tjänstemännen däremot var medianlönen 3 500 kronor lägre än medellönen. Anledningen till detta är en större lönespridning bland tjänstemännen, med en högerskev fördelning av lönerna. Detta åskådliggörs i diagram 3.1–3.3.

Tabell 3.1 visar att genomsnittsåldern för en industrianställd var 43,6 år. Tjänstemännens genomsnittsålder var 45,4 år, medan arbetarna var drygt två år yngre. Det är stora skillnader i medelålder mellan olika avtalsområden, i bilagan finns motsvarande tabell fördelad per avtalsområde.

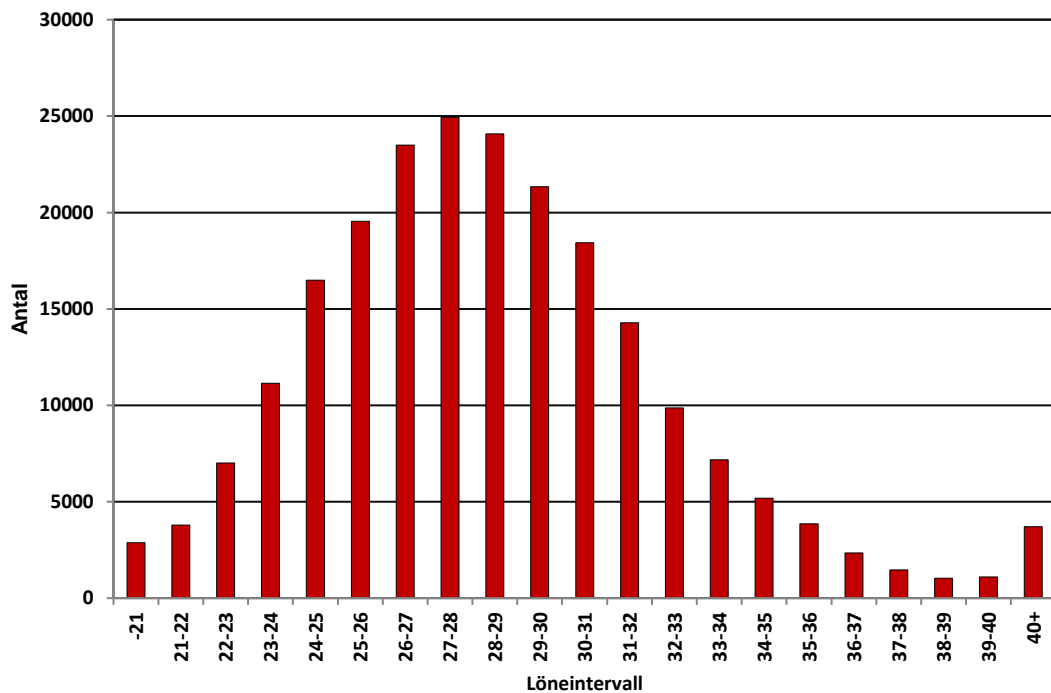
Tabell 3.1: Medellön, medianlön, medelålder och antal individer 2018

	Medellön	Medianlön	Medelålder	Antal individer ³
Industrin totalt	33 300	30 000	43,6	323 718
Arbetare	28 500	28 100	42,8	223 138
Tjänstemän	44 200	40 700	45,4	100 580

Ett sätt att visa lönespridningen är att skapa löneintervall och se hur många individer som hamnar i varje löneintervall oavsett ålder, befattning och erfarenhet. Arbetarna hade en jämn fördelning av lönerna (diagram 3.1). Under 2018 fanns det största antalet, 25 000 individer, i löneintervallet 27 000 – 28 000 kronor per månad. Arbetarnas medellön, 28 500 kronor per månad, ligger precis över det intervallet. 59 procent av arbetarna hade en månadslön mellan 25 000 och 31 000.

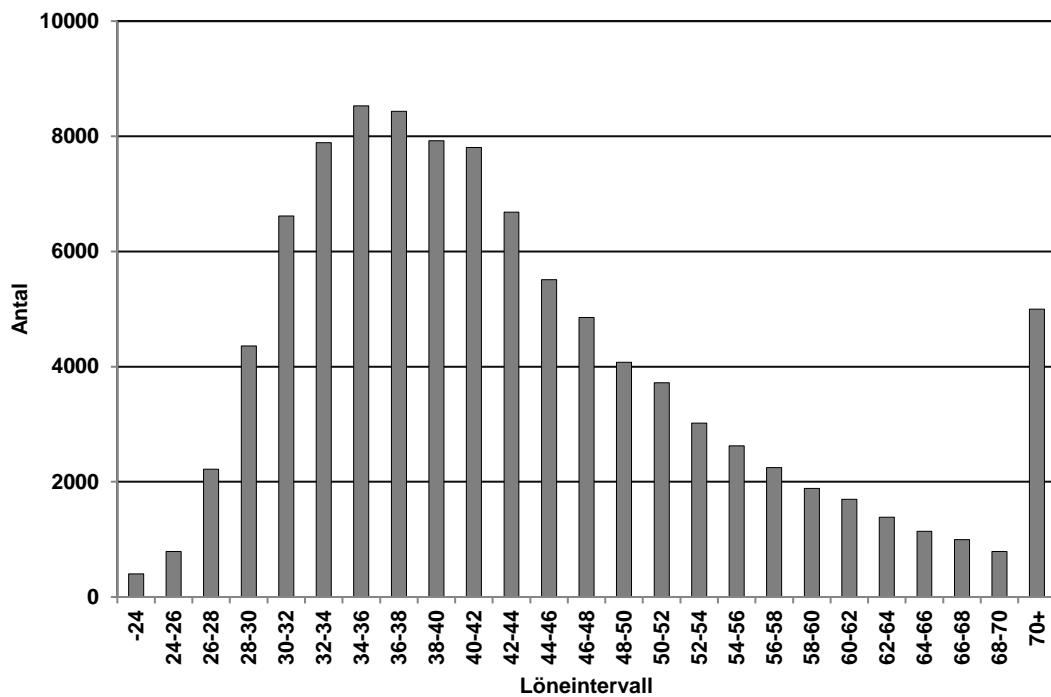
³ Detta är antalet individer i vårt material och speglar inte antalet anställda inom industrin. Se avsnitt Fakta om statistiken

Diagram 3.1 Lönespridningen för arbetare 2018

I diagram 3.2, som visar lönespridningen 2018 för tjänstemännen, används en annan uppdelning i löneintervall än för arbetarna. Tjänstemännen har en mer ojämn fördelning av lönerna.

Diagram 3.2 Lönespridningen för tjänstemän 2018⁴

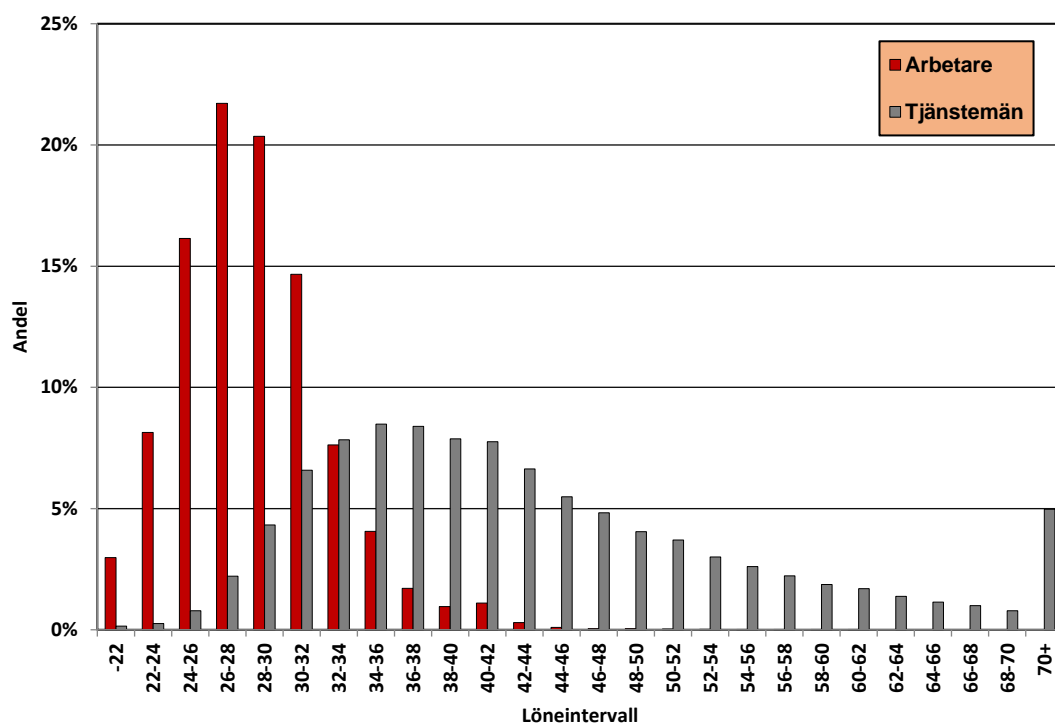

⁴ För att inte få för många staplar i diagrammet så har de med löner över 70 000 lagts i samma grupp.

2018 återfanns det största antalet tjänstemän i löneintervallet 34 000 – 36 000, tätt följt av intervallet 36 000 – 38 000 kronor. Drygt 40 procent av tjänstemännen hade en månadslön mellan 32 000 och 42 000 kronor. Att medellönen var avsevärt högre, 44 200 kronor per månad, förklaras av att en stor andel tjänstemän tjänade betydligt mer. Knappt 11 procent av tjänstemännen hade en månadslön över 60 000 kronor. Tjänstemännens medianlön uppgick till 40 700 kronor per månad. Också medianlönen var betydligt högre än det vanligaste löneintervallet, vilket även det beror på att lönerna inte var normalfördelade utan att spridningen var större uppåt.

Diagram 3.3 visar andelen arbetare respektive tjänstemän per löneintervall. Den största andelen arbetare, ca 22 procent, tjänar 26 000-28 000 kronor per månad. Tjänstemännen är mer utspridda i löneintervallen. Intervallet 34 000-36 000 är störst med 8,5 procent, men flera närliggande intervall är nästintill lika stora. Nästan alla arbetare, ca 97 procent, tjänade under 38 000 kronor per månad. Motsvarande andel hos tjänstemännen var 39 procent.

Diagram 3.3 Lönespridningen för arbetare respektive tjänstemän 2018

Arbetare tjänar ungefär lika mycket oavsett ålder. Bland tjänstemännen är det stora skillnader i lön mellan de yngsta och de som arbetat en längre tid. Lönespridningen är betydligt större bland tjänstemän än bland arbetare, framförallt när det gäller de äldre tjänstemännen (diagram 3.4). Den 90:e percentilen⁵ ligger långt över medianlönen för tjänstemännen vilket visar att det finns en grupp tjänstemän med höga löner. Från förbundens statistik är det känt att variationen i lön är stor beroende på utbildning, yrke och befattning bland tjänstemännen.

⁵ Se avsnittet Statistiska begrepp och beräkningar sist i rapporten.

Diagram 3.4 Lönespridningen för arbetare respektive tjänstemän 2018

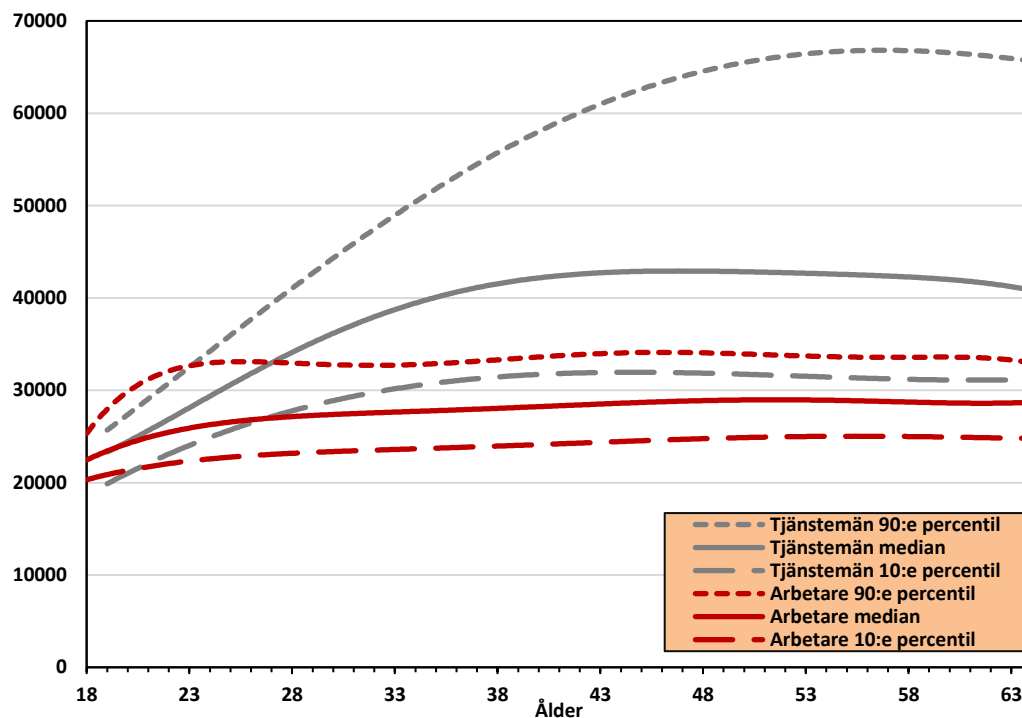
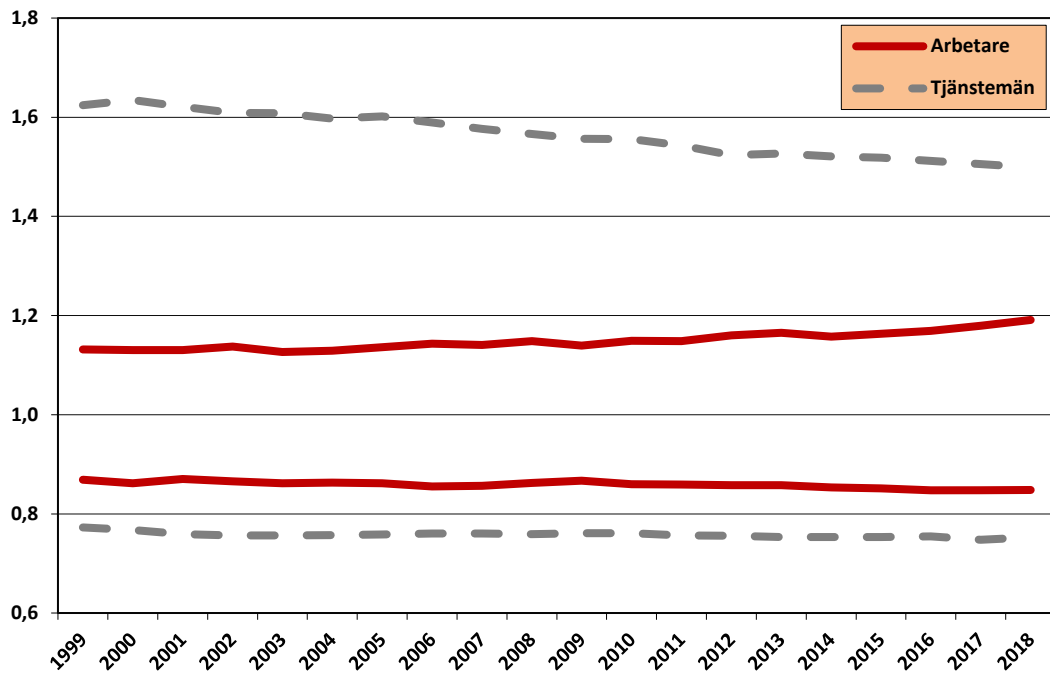

Diagram 3.5 visar lönespridningen på ett tredje sätt. Diagrammet redovisar 10:e percentil, median och 90:e percentil för alla arbetare respektive tjänstemän per år under perioden 1999-2018. De två övre linjerna i diagrammet består av 90:e percentilen dividerat med medianen. Om exempelvis 90:e percentilen är 30 000 och medianen är 20 000 kr per månad så hamnar kvoten mellan 90:e percentilen och medianen på 1,5, dvs 90:e percentilen är 50 procent högre än medianen. Motsvarande för de undre kurvorna är 10:e percentilen dividerat med medianen. Om kvoten blir 0,8 är 10:e percentilen 20 procent lägre än medianen.

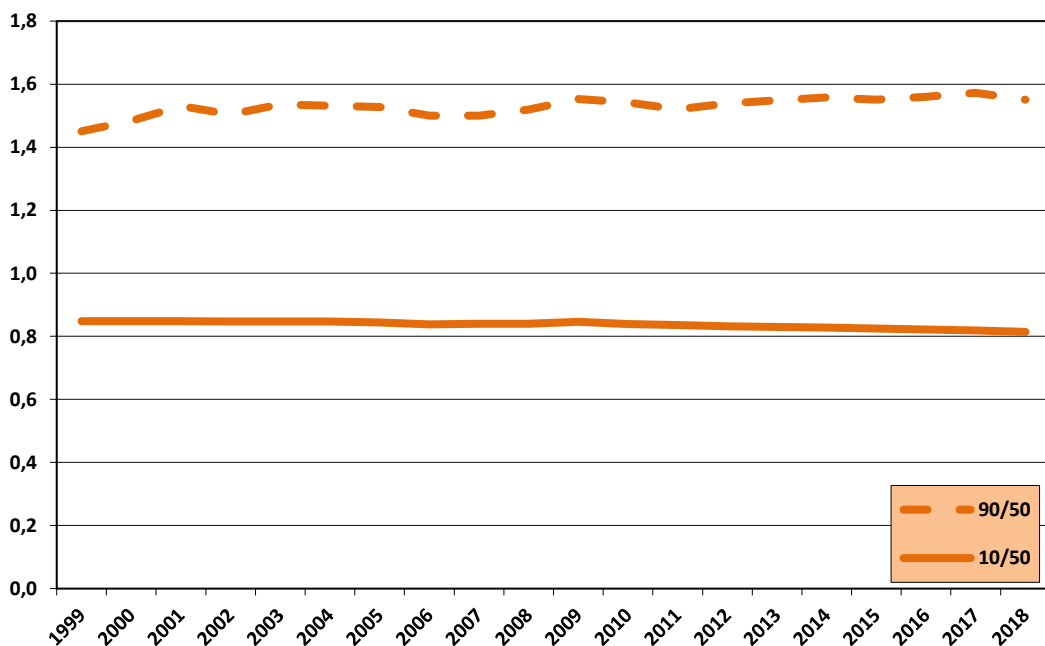
Det framgår att lönespridningen för tjänstemännen är betydligt större än för arbetarna (diagram 3.5) under hela perioden, såväl för de övre kurvorna som för de undre. Det är större spridning uppåt, vilket även framgår av diagram 3.4. Under perioden har lönespridningen för tjänstemännen blivit mindre. 1999 var 90:e percentilen 63 procent högre än medianen, 2018 var den ungefär 50 procent högre. Skillnaden mellan medianen och 10:e percentilen har däremot i princip varit oförändrad. För arbetarna har lönespridningen ökat något under perioden. 2018 var 90:e percentilen ca 19 procent högre än medianen, i början av perioden var den ca 13 procent högre.

Diagram 3.5 Lönespridningen för arbetare respektive tjänstemän 1999-2018, 10/50 percentil respektive 90/50 percentil

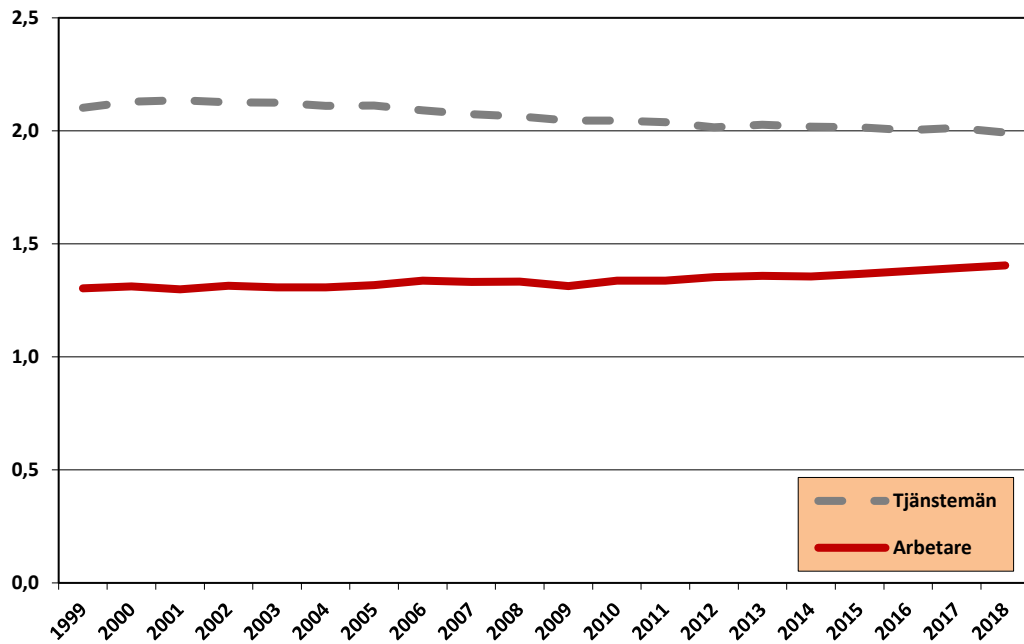
Motsvarande diagram (diagram 3.6) för både arbetare och tjänstemän sammanslaget visar att utvecklingen med minskad lönespridning bland tjänstemännen och ökad lönespridning bland arbetarna i stor utsträckning tagit ut varandra när de båda grupperna studeras tillsammans. En blygsam ökning av den 90:e percentilen respektive en marginell minskning av den 10:e percentilen i förhållande till medianen framgår vid jämförelse av 2018 med periodens början.

Diagram 3.6 Lönespridning 1999-2018, 10/50 percentil respektive 90/50 percentil, industrin totalt

Ett annat sätt att se på lönespridningen är att studera relationen mellan den 90:e och den 10:e percentilen, dvs de allra högsta lönerna i relation till de allra lägsta. Bland tjänstemännen tjänade de med högst lön dubbelt så mycket som de med lägst lön. För arbetargruppen var motsvarande skillnad 1,4 dvs. de med högst lön hade lön som var 40 procent högre än de med lägst lön. För tjänstemännen har skillnaden mellan de med högst och lägst lön minskat över tid medan den ökat något för arbetargruppen (diagram 3.7).

Diagram 3.7 Lönespridningen för arbetare respektive tjänstemän 1999-2018, 90/10 percentilen

4. Kvinnor och män

Medellöneökningen för en industrianställd kvinna under 2018 var 2,7 procent och för en industrianställd man 2,6 procent. Sett över en längre tidsperiod, 2000-2018, har löneskillnaden mellan män och kvinnor i arbetargruppen minskat marginellt. Bland tjänstemännen har löneskillnaden mellan män och kvinnor minskat mer under perioden. 2018 var skillnaden i medellön mellan industrianställda män och kvinnor 1600 kronor i arbetargruppen och 5800 kronor i tjänstemannagruppen.

Skillnaden mellan kvinnors och mäns löner har uppmärksammats mycket de senaste åren, både i rapporter och vid löneförhandlingar. Lönestatistikunderlaget 2018 innehåller löner för 249 969 män och 73 747 kvinnor. Andelen kvinnor i hela industrin var således 23 procent. Bland arbetarna var 18 procent kvinnor och bland tjänstemännen var motsvarande andel 33 procent. Dessa relationer är i princip oförändrade jämfört med tidigare år. Andelen kvinnor skiljer sig dock mycket åt mellan olika avtalsområden.

Tabell 4.1 Medellöneökningar fördelat på kön, okorrigerat

	2000-2018	2016-2018	2018
Arbetare			
Kvinnor	2,9	2,8	3,1
Män	2,9	2,4	2,5
Tjänstemän			
Kvinnor	3,8	2,9	2,2
Män	3,3	2,6	2,2

Efter korrigerat med avseende på ålder och fördelningen arbetare/tjänstemän blir medellöneökningen högre för både kvinnor och män i tjänstemannagruppen medan den endast förändras marginellt i arbetargruppen (tabell 4.2). År 2018 hade kvinnorna lägre löneökningar än männen i tjänstemannagruppen, i arbetargruppen var de högre. Sett över hela perioden 2000-2018 hade kvinnorna inom industrin 3,3 i genomsnittlig löneökning per år och männen 3,0 procent. De kvinnliga och de manliga arbetarna hade nästintill samma genomsnittliga medellöneökning per år under perioden, 3,0 respektive 2,9 procent. Bland tjänstemännen hade kvinnorna högre genomsnittlig löneökning än männen, 3,8 procent respektive 3,1 procent per år.

Tabell 4.2 Medellöneökningar fördelat på kön, korrigerat med avseende på ålder och fördelningen arbetare/tjänstemän

	2000-2018	2016-2018	2018
Industrin totalt			
Kvinnor	3,3	3,0	2,7
Män	3,0	2,6	2,6
Arbetare			
Kvinnor	3,0	2,8	3,1
Män	2,9	2,4	2,6
Tjänstemän			
Kvinnor	3,8	3,1	2,4
Män	3,1	2,7	2,5

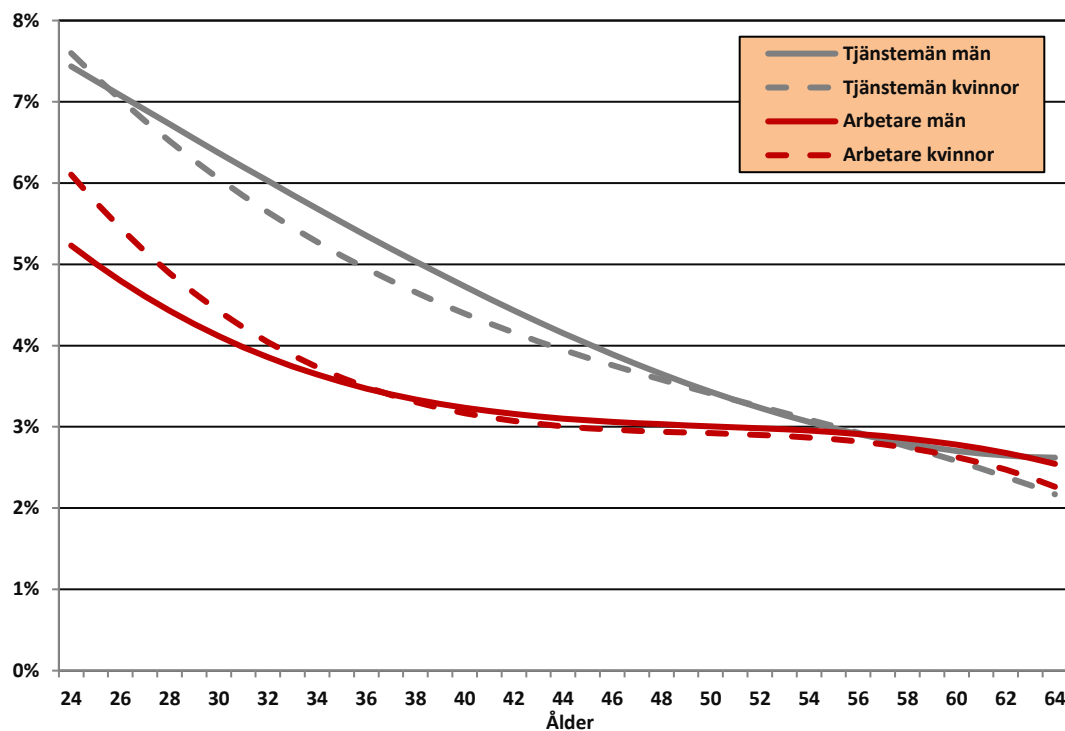
De individuella löneökningarna 2018 var nästan i nivå med, men något lägre än, genomsnittet under hela perioden 2000-2018 (tabell 4.3) för alla grupper. De individuella ökningstalen 2018 var högre för tjänstemännen än för arbetarna hos båda könen. Bland arbetarna ökade männens och kvinnornas löner lika mycket procentuellt sett. Bland tjänstemännen var männens procentuella löneökning något högre än kvinnornas. Sett till löneökningen i kronor under 2018 har männens löner dock ökat mer. Bland arbetarna fick kvinnorna i genomsnitt 901 kronor i löneökning och männen 936 kr, dvs 35 kr mer. Bland tjänstemännen fick kvinnorna 220 kronor mindre än männen. Männen fick i genomsnitt 1 737 kronor i löneökning och kvinnorna 1 517 kronor.

Tabell 4.3 Löneökningar fördelat på kön för identiska individer

	2000-2018	2016-2018	2018
Industrin totalt			
Kvinnor	3,8	3,4	3,6
Män	3,7	3,3	3,5
Arbetare			
Kvinnor	3,5	3,2	3,4
Män	3,5	3,2	3,4
Tjänstemän			
Kvinnor	4,3	3,7	3,9
Män	4,2	3,6	4,0

Studerar de individuella löneökningstalen per ålder bland tjänstemännen befann sig kvinnornas löneökningstal lägre än männens i nästan alla åldrar (diagram 4.1). För arbetarna var kvinnornas löneökningar högre än männens i den yngre delen av gruppen.

Diagram 4.1 Identiska individers löneökning 2018 fördelat på kön

Tabell 4.4 visar att medellönen 2018 för en industrianställd kvinna var 33 000 kronor per månad. En industrianställd man tjänade i genomsnitt ca 400 kronor mer i månaden. Den genomsnittliga medellönen för en kvinnlig arbetare var 27 200 kronor, medan männen i genomsnitt tjänade 1 600 kronor mer i månaden. Bland tjänstemännen var skillnaden mellan män och kvinnor större. Kvinnorna tjänade 40 300 kronor i månaden, medan männen tjänade 5 800 kr mer.

Genomsnittsåldern 2018 för industrianställda kvinnor var 43 år och för män något högre, 44 år. Samma mönster fanns bland både tjänstemännen och arbetarna där människens medelålder var något högre än kvinnornas.

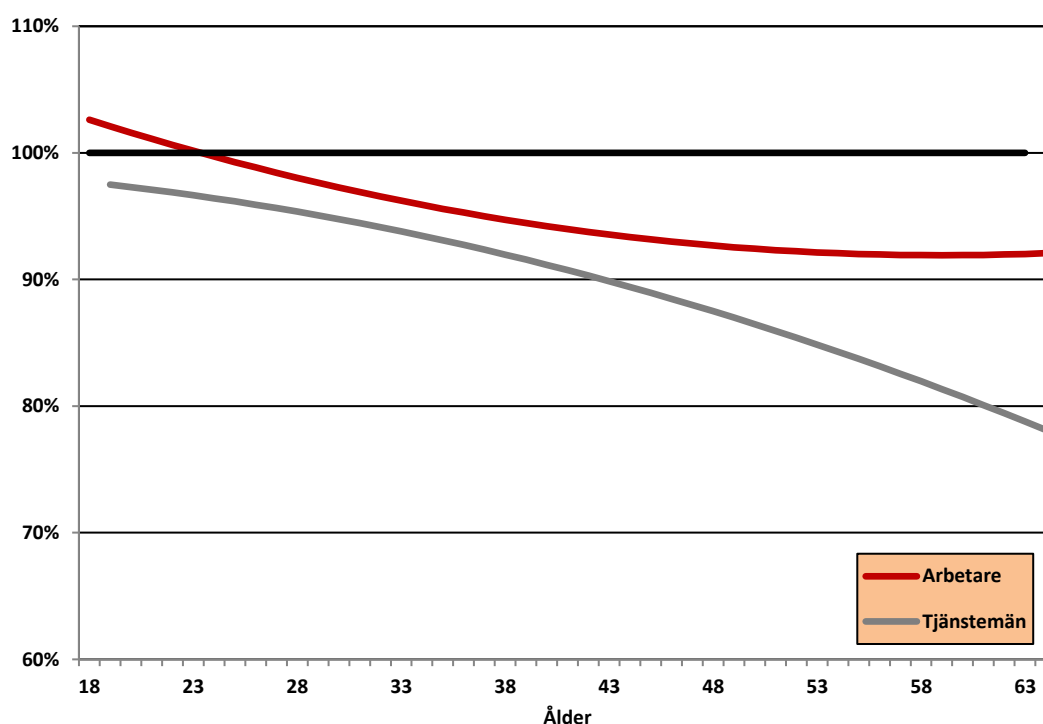
Tabell 4.4 Medellön, medianlön, medelålder och antal individer 2018 fördelat på kön

	Medellön*	Medianlön*	Medelålder	Antal individer
Industrin				
Kvinnor	33 000	29 700	43,4	73 747
Män	33 400	30 000	43,7	249 969
Arbetare				
Kvinnor	27 200	26 500	42,2	40 868
Män	28 800	28 400	42,9	182 270
Tjänstemän				
Kvinnor	40 300	37 200	44,8	32 879
Män	46 100	42 300	45,7	67 699

*Avrundat

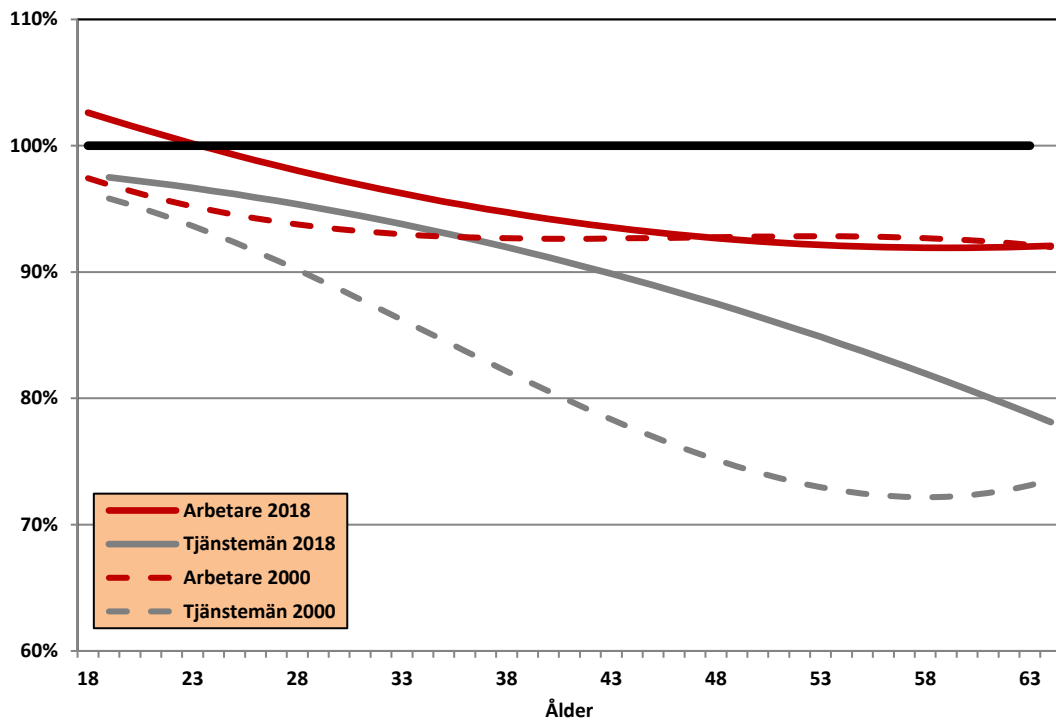
Ett annat sätt att se på löneskillnaden mellan kvinnor och män är att visa kvinnornas lön uttryckt som procentandel av männens lön (diagram 4.2). Om män och kvinnor hade haft samma genomsnittslön hade linjerna legat på 100 procent. Kvinnorna hade dock lägre löner vid alla åldrar, utom i gruppen unga arbetare där kvinnorna upp till 23 års ålder hade något högre eller samma lönenivåer som männen. Från och med 24-årsåldern var männens löner något högre och denna skillnad blev sedan större högre upp i åldrarna. Från omkring 45 års ålder befann sig löneskillnaden relativt konstant på 7-8 procent. För tjänstemännen ökar skillnaden i medellön med ökande ålder. I 30-årsåldern skilde det 5 procent för att sedan öka till 14 procent i löneskillnad mellan manliga och kvinnliga tjänstemän i 50-årsåldern. Den skillnaden fortsatte att öka ännu högre upp i åldrarna.

Diagram 4.2 Kvinnornas lön som andel av männens löner 2018 uppdelat på ålder

När kvinnornas lön som andel av männens studeras för åren 2000 respektive 2018 syns stora skillnader mellan arbetare och tjänstemän (diagram 4.3). Kvinnorna i arbetargruppen har förbättrat sitt löneläge något i de yngre åldersgrupperna medan löneläget gentemot männen inte har förbättrats alls från omkring 45-årsåldern och uppåt. För kvinnorna i tjänstemannagruppen har det skett en relativt stor förbättring av löneläget gentemot männen under tidsperioden.

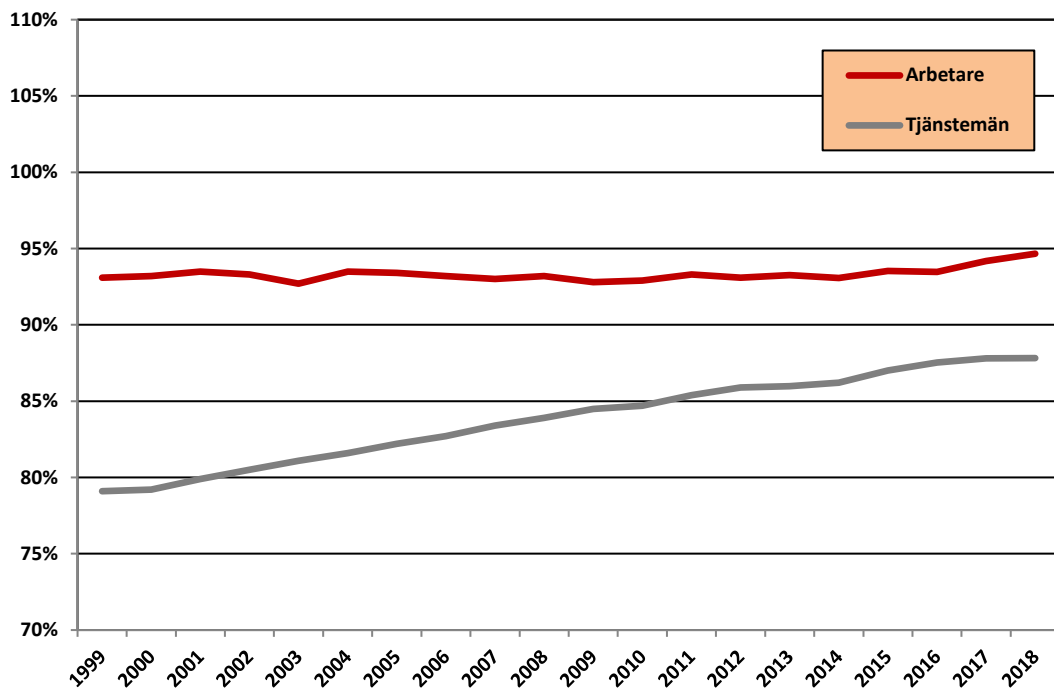
Diagram 4.3 Kvinnornas lön som andel av männens löner 2000 och 2018 uppdelat på ålder

En del av skillnaderna i lön beror på olika struktur med avseende på ålder, befattning och yrke mellan män och kvinnor. Om hänsyn tas till åldersstrukturen blir en genomsnittlig siffra på kvinnornas löner uttryckt i procent av männens löner för arbetarna 94,7 procent och för tjänstemännen 87,8 procent. I detta material finns ingen befattningsvariabel men från förbundens statistik är det känt att en stor del av skillnaden mellan mäns och kvinnors löner kan förklaras av olika befattnings- och yrkesstruktur. Dock finns fortfarande en del av löneskillnaden kvar som inte kan förklaras av varken ålder, befattning eller yrke.

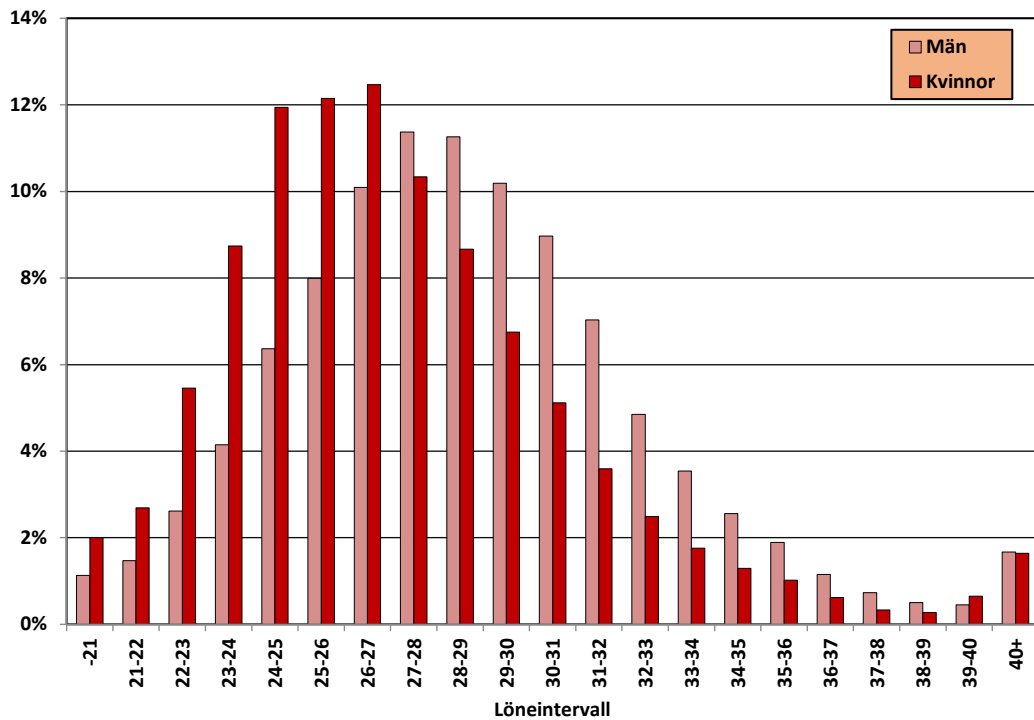
Diagram 4.4 visar kvinnornas löner som andel av männens löner under perioden 1999-2018, uttryckt som en årlig genomsnittssiffra vägd med avseende på ålder. Arbetarna hade en mindre könsbunden löneskillnad än tjänstemännen. Kvinnornas löner låg relativt konstant på 93 procent av männens löner under perioden, för att 2018 landa på nivån 95. Bland tjänstemännen ses en tydlig förbättring för kvinnorna under perioden. 1999 hade kvinnorna i genomsnitt 79 procent av männens löner och 2018 hade andelen ökat till 88 procent. Att kvinnornas löner har närmat sig männens beror i stor utsträckning på att kvinnorna fått mer kvalificerade arbetsuppgifter och högre befattningar, vilket framgår av förbundens egen statistik. Det framgår också att fler högutbildade kvinnor kommit ut på arbetsmarknaden under perioden och att gruppen högutbildade kvinnor ökar.

Diagram 4.4 Kvinnornas lön som andel av männens löner 1999-2018

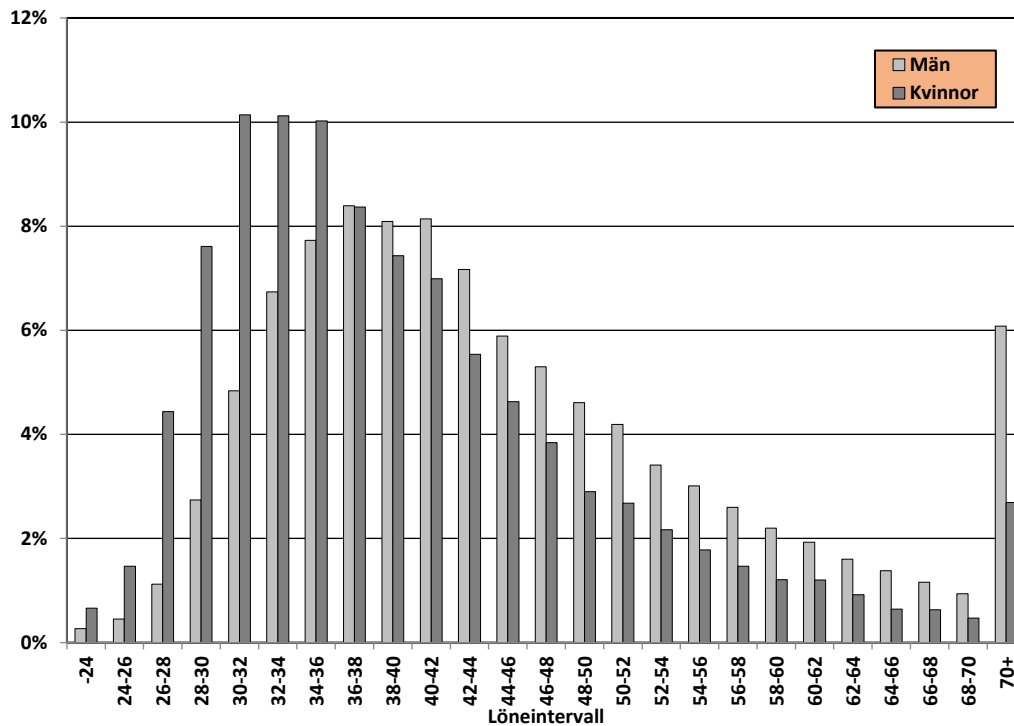
Löneintervallen är kraftigt förskjutna vid jämförelse av kvinnor och män. De tre vanligaste löneintervallen för kvinnliga arbetare var de mellan 24 000 och 27 000 kronor per månad medan de fyra vanligaste löneintervallen för manliga arbetare var de mellan 26 000 och 30 000 kronor per månad (diagram 4.5). 31 procent av kvinnorna hade en lön under 25000 kronor i månaden, medan motsvarande andel för männen var 16 procent. Bland männen hade 66 procent en lön över 27 000 kronor i månaden, medan motsvarande andel för kvinnorna var 45 procent.

Diagram 4.5 Lönespridningen för arbetare 2018 fördelat på kön

Även för tjänstemännen syns en förskjutning av löneintervallen då män och kvinnor jämförs, vilket illustreras i diagram 4.6. De tre vanligaste löneintervallen för kvinnor var mellan 30 000 och 36 000 kronor i månaden, där sammanlagt 30 procent av kvinnornas löner återfanns. Kvinnorna ligger mer samlade lönemässigt än männen. De fyra vanligaste löneintervallen bland männen var mellan 34 000 och 42 000 kronor i månaden. Såväl medellön som medianlön ligger högre än de vanligaste löneintervallen för både kvinnor och män. Detta beror på att fördelningen är högerskev med en större spridning uppåt i lönerna.

Diagram 4.6 Lönespridningen för tjänstemän 2018 fördelat på kön

5 procent av männen i tjänstemannagruppen tjänar mindre än 30 000 kronor per månad, medan motsvarande andel för kvinnorna är 14 procent. Det är omvända proportioner när det gäller de högre lönerna där 40 procent av kvinnorna och 60 procent av männen tjänar mer än 40 000 kronor per månad.

Den vanligaste löneökningen för kvinnor och män i både arbetar- och tjänstemannagruppen var 2-3 procent (diagram 4.7 och 4.8).

Diagram 4.7 Vanligaste löneökningen 2018, arbetare fördelat på kön

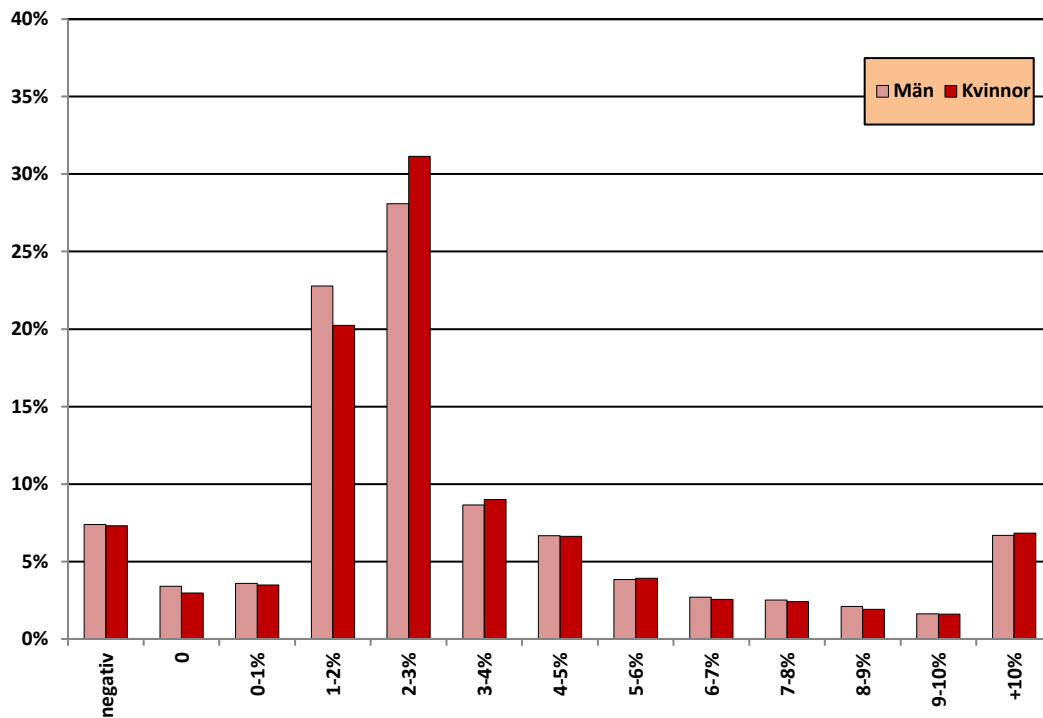

Diagram 4.8 Vanligaste löneökningen 2018, tjänstemän fördelat på kön

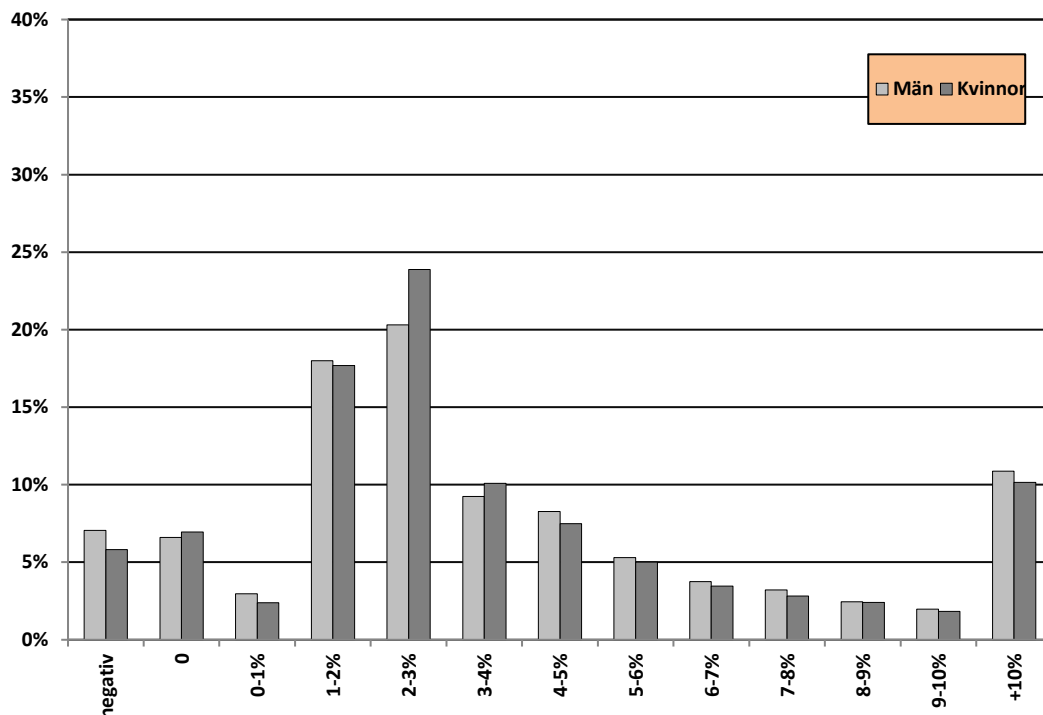
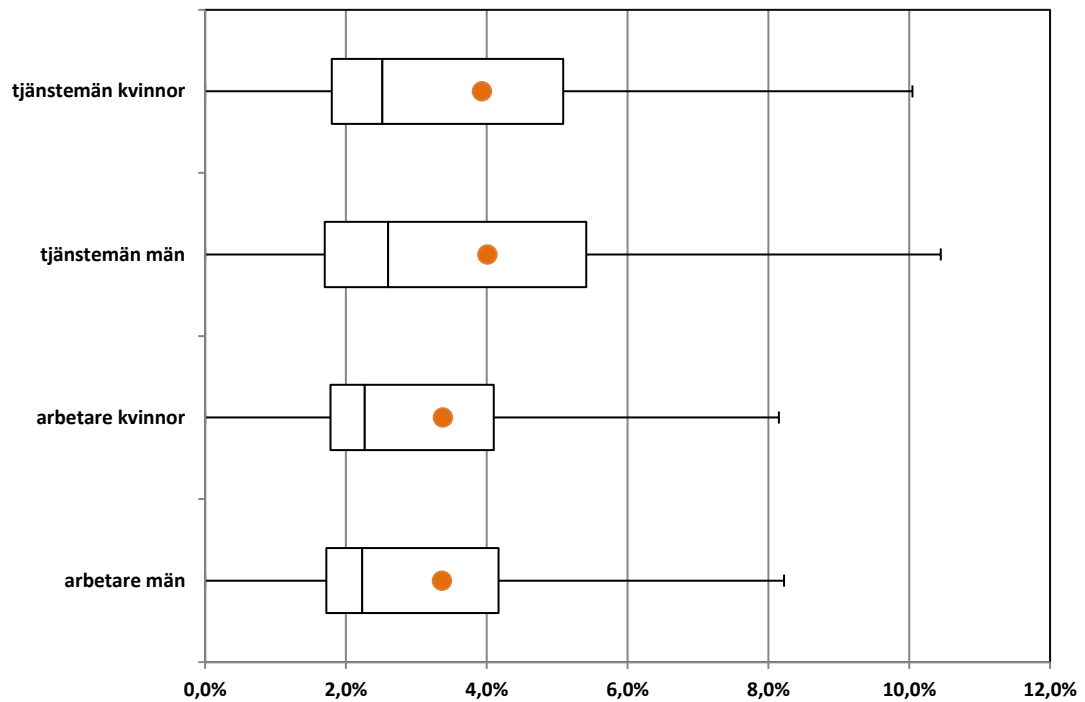

Diagram 4.9 är ett så kallat boxplotdiagram som illustrerar löneökningsspridningen uppdelat på kön för grupperna arbetare och tjänstemän. De båda kortändarna på lådan/boxen i diagrammet motsvarar den 25:e respektive den 75:e percentilen i fördelningen. I lådan finns två markeringar, en linje som visar läget för medianen och en punkt som visar medelvärdet. Spröten i lådans kanter visar den 10:e respektive 90:e percentilen, dvs de allra

lägsta och högsta löneökningstalen. I diagram 4.9 framgår tydligt att tjänstemännen har större spridning i löneökningstalen jämfört med arbetarna. Kvinnorna i både arbetar- och tjänstemannagrupperna uppvisar mindre spridning än männen i respektive grupp. Medelvärdet, som i högre grad påverkas mycket av att det finns individer med löneökningar som är mycket höga, ligger över medianen i samtliga boxar.

Diagram 4.9 Procentuell löneökning 2018, fördelat på kön och arbetare/ tjänstemän

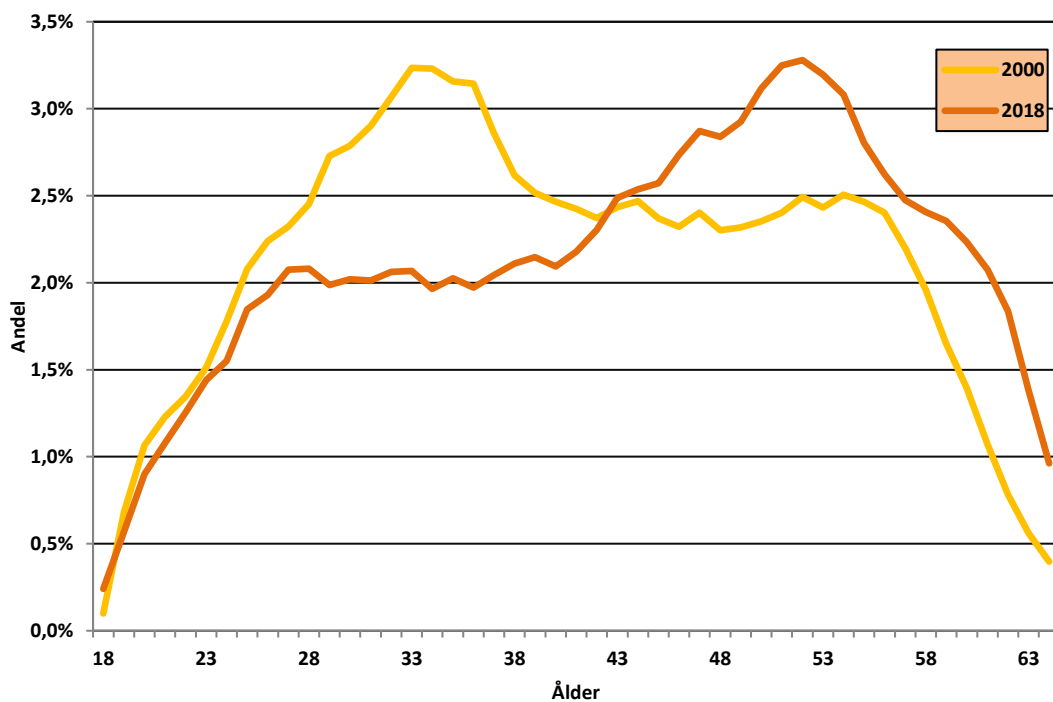

5. Ålders- och länsfördelning

I detta avsnitt redovisas ålders- och länsfördelningen för arbetare respektive tjänstemän. Jämförelse görs också av de industrianställda med hela arbetsmarknaden enligt SCB:s arbetsmarknadsstatistik. De industrianställda är överrepresenterade i åldrarna över 45 år. Den största andelen industrianställda, 22 procent, finns i Västra Götaland. Nästan var fjärde person av befolkningen i arbete återfinns i Stockholms län men bara 9 procent av de industrianställda arbetar där.

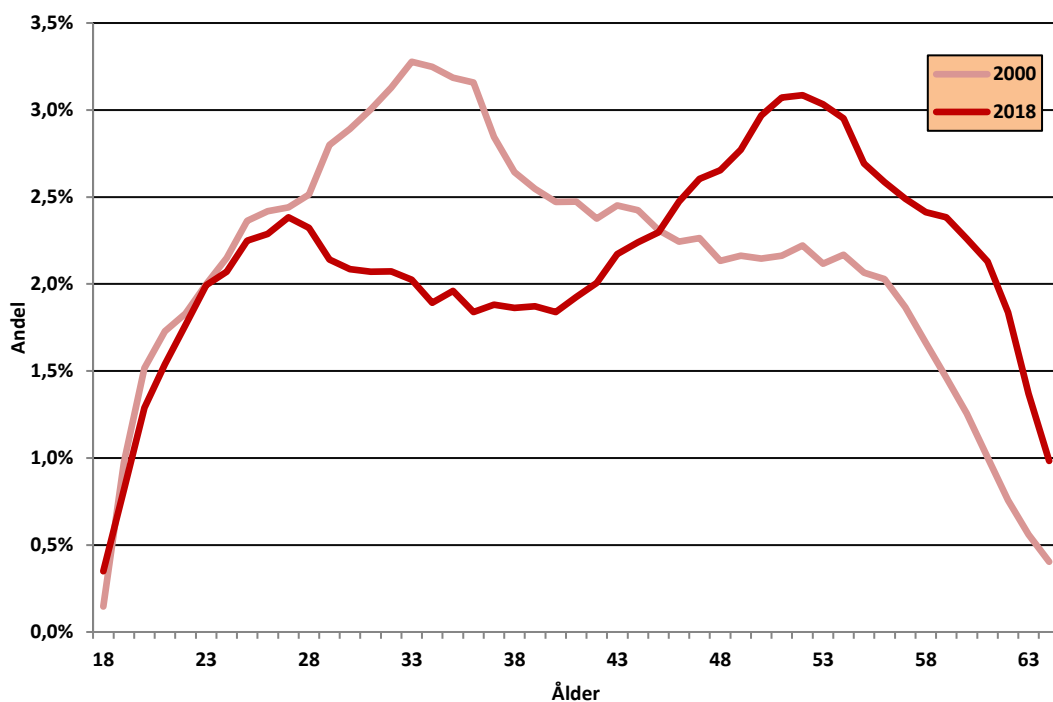
I diagram 5.1 visas åldersstrukturen 2000 respektive 2018 för anställda inom industrin. Det är stora strukturella skillnader mellan åren. Andelen i åldersgrupperna under 40 år har blivit betydligt mindre medan andelen i de äldre åldersgrupperna ökat.

Diagram 5.1 Åldersfördelningen för industrianställda år 2000 respektive 2018

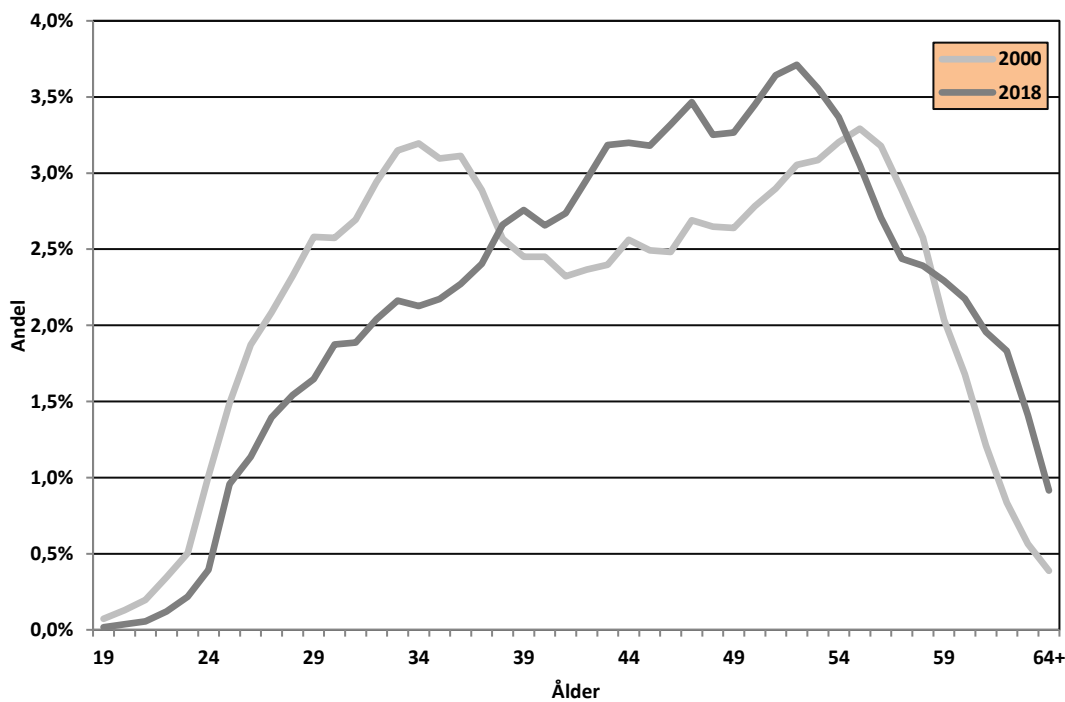
I diagram 5.2 visas åldersstrukturen för arbetarna inom industrin och även i detta fall syns en förskjutning uppåt av åldersstrukturen. Medelåldern har under perioden ökat från 39,5 år till 42,8 år. Åldersgrupperna med de största andelarna individer har förändrats under perioden. Bland arbetarna var 2018 de största åldersgrupperna i spannet 48-55 år. År 2000 var de största åldersgrupperna i spannet 30-37 år.

Diagram 5.2 Åldersfördelningen för arbetare år 2000 respektive 2018

I diagram 5.3 visas på motsvarande sätt åldersstrukturen 2000 respektive 2018 för tjänstemännen inom industrin. Tjänstemännens kurva skiljer sig en del mot arbetarnas. De största åldersgrupperna år 2018 finns i åldersspannet 42–55 år. År 2000 var det två pucklar på ålderskurvan, en mellan 32 och 37 år och en mellan 52 och 57 år. Även för tjänstemännen har medelåldern ökat under perioden, men inte i samma utsträckning som för arbetarna. År 2018 var medelåldern 45,4 år, jämfört med år 2000 då den var 43,0 år.

Diagram 5.3 Åldersfördelningen för tjänstemän 2000 respektive 2018

I diagram 5.4 – diagram 5.6 visas åldersfördelningen 2017 och 2018. Det framgår att för industrin totalt har andelen i åldrarna upp till ca 35 år ökat något mellan åren och att samma skett i spannet 52-56 år. Från 57 år och uppåt är andelen relativt konstant. Samtidigt har det skett en viss minskning av andelen individer i spannet 36-51 år. Mönstret i förändringarna mellan 2017 och 2018 är för arbetarna likartat som för hela industrin. Tjänstemännen uppvisar också en ökning i de yngre åldersgrupperna upp till 35 år samt för äldre mellan 52-56 år, medan det skett en minskning av andelen individer i spannet 36-51 år.

Diagram 5.4 Åldersfördelningen för industrianställda år 2017 respektive 2018

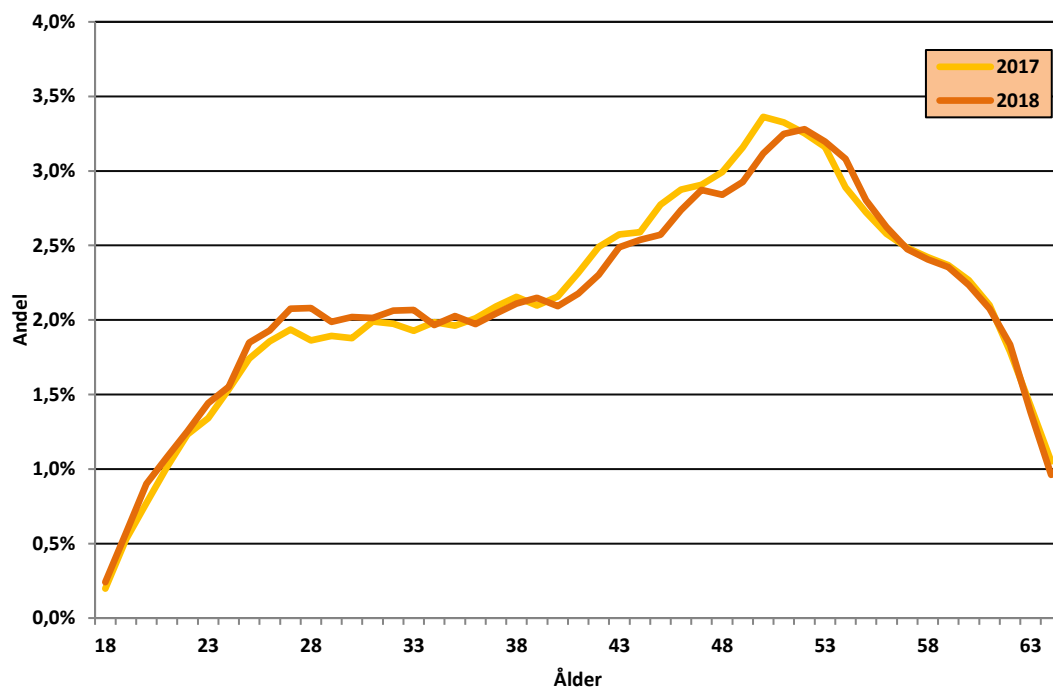

Diagram 5.5 Åldersfördelningen för arbetare år 2017 respektive 2018

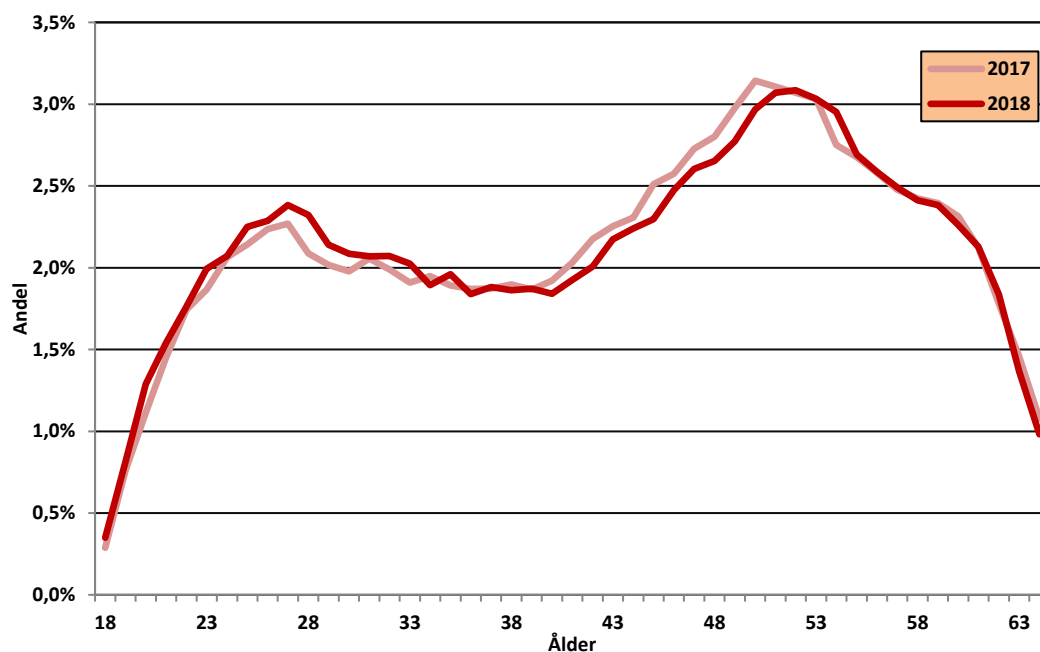
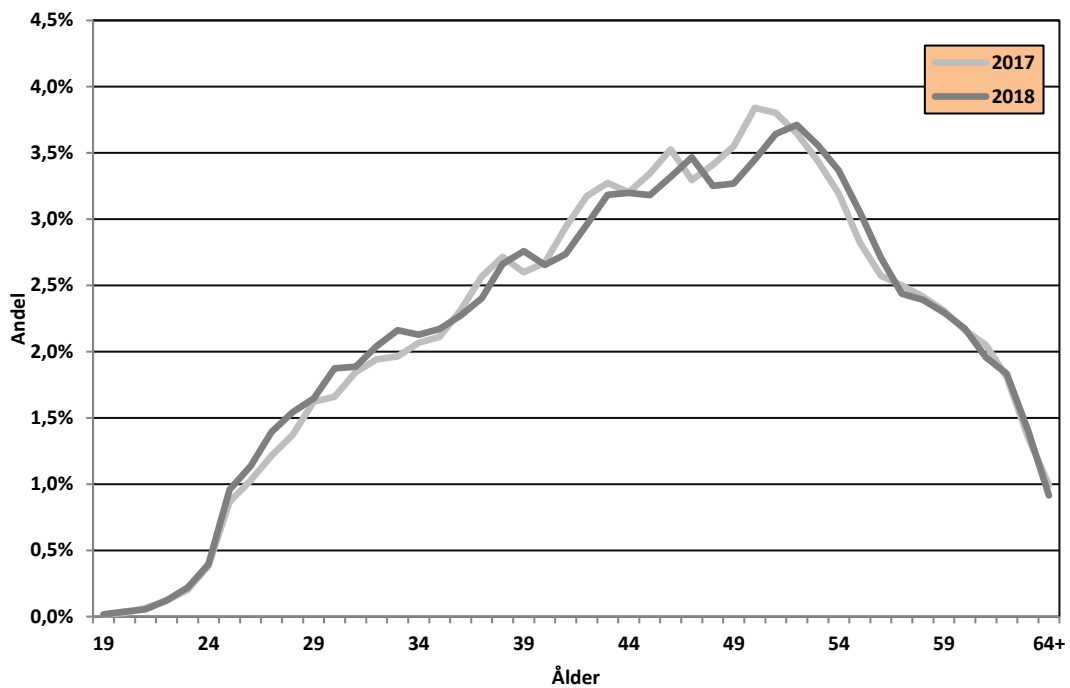
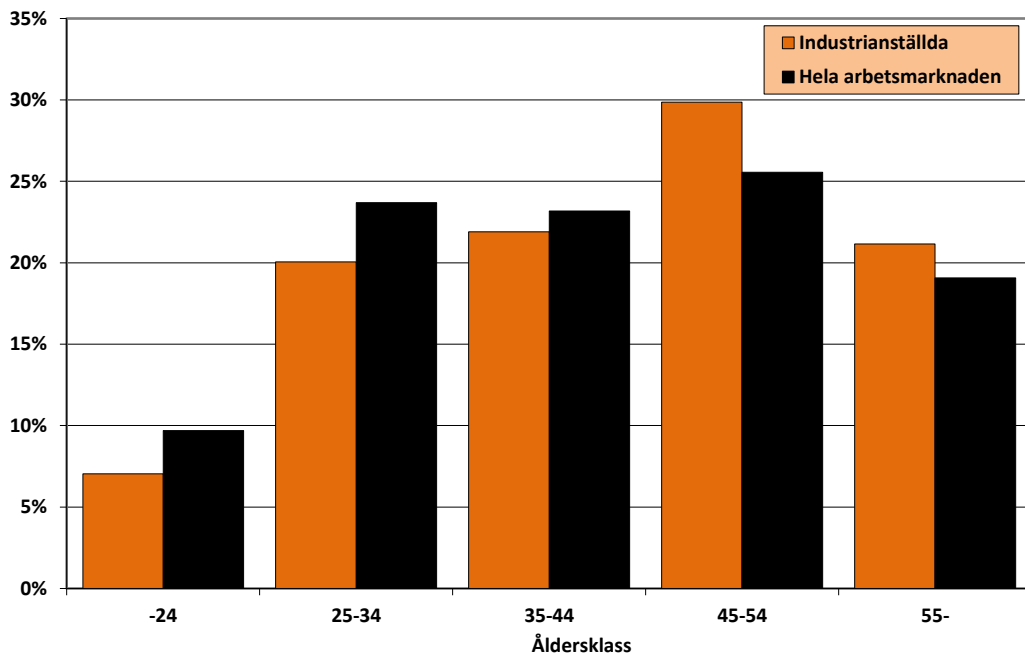

Diagram 5.6 Åldersfördelningen för tjänstemän 2017 respektive 2018

I diagram 5.7 jämförs åldersfördelningen hos de industrianställda i Facken inom industrins underlag med åldersfördelningen i Sveriges befolkning i arbete i åldrarna 15-64 år. Åldersgrupperna över 45 år är överrepresenterade bland industriarbetarna.

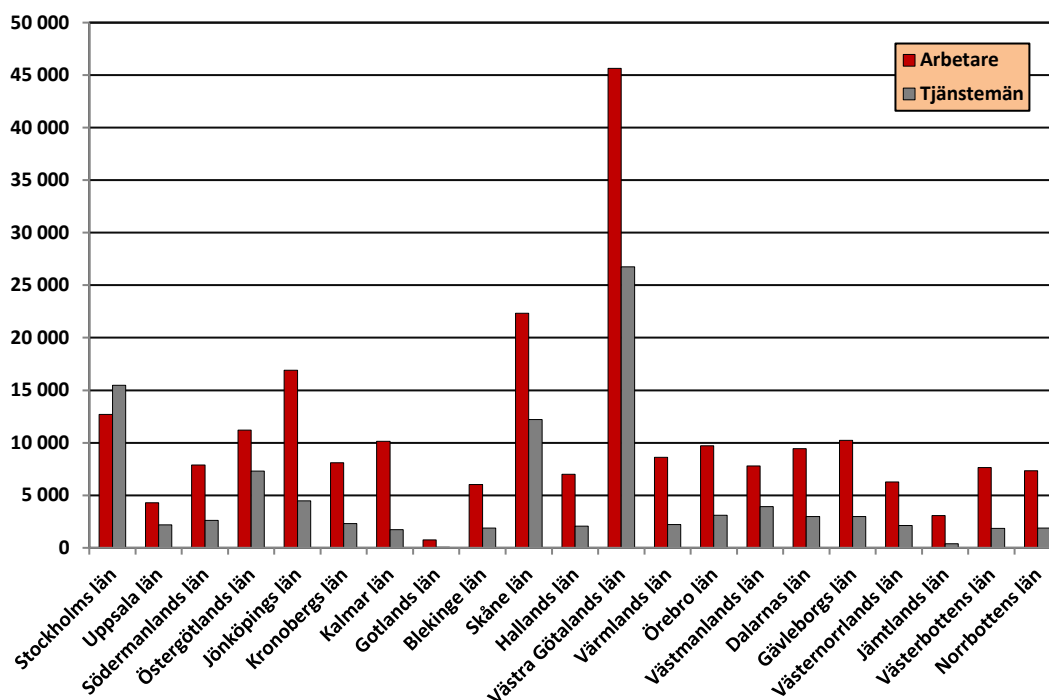
Diagram 5.7 Åldersfördelningen för industrianställda respektive hela arbetsmarknaden 2018

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Diagram 5.8 visar länsfördelningen år 2018 för arbetare och tjänstemän inom industrin. I Västra Götalands län arbetar flest industrianställda⁶, 45 600 arbetare och 26 700 tjänstemän. Stockholms län kommer på andra plats för tjänstemännen med 15 500 individer och därefter Skåne län med knappt 12 200 individer. Detta innebär att drygt hälften, 55 procent, av tjänstemännen återfinns i dessa tre storstadsregioner. Bland arbetarna är 22 300 yrkesverksamma i Skåne och 12 700 i Stockholm. Bland arbetarna ligger också Jönköpings län högt med 16 900 individer.

Diagram 5.8 Länsfördelningen för arbetare respektive tjänstemän 2018 inom industrin

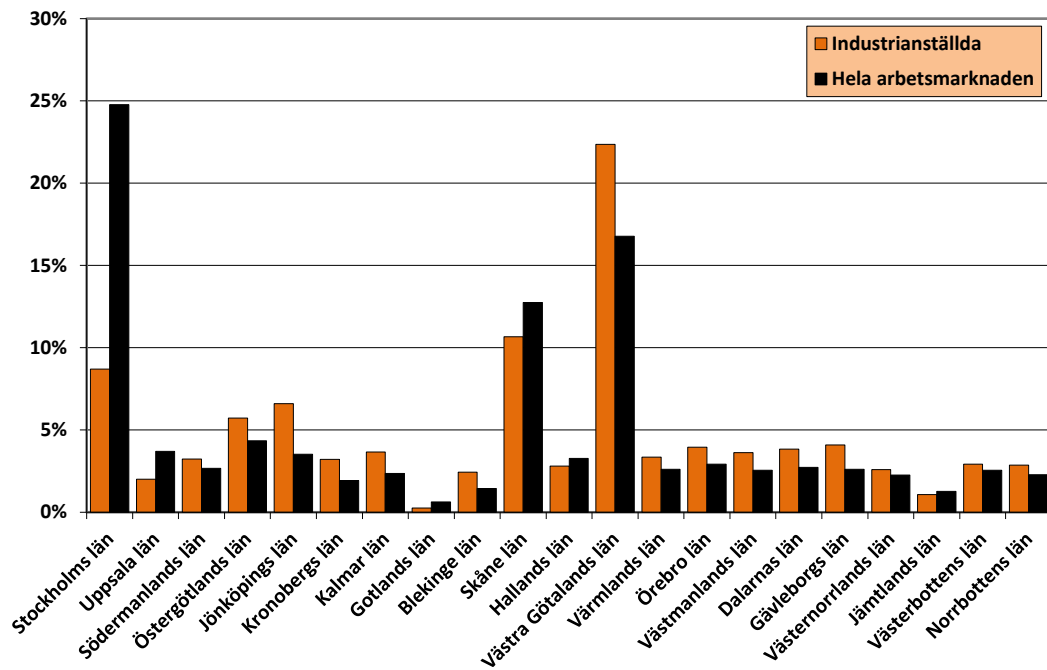

I diagram 5.9 jämförs länsfördelningen för de industrianställda med länsfördelningen för hela arbetsmarknaden, dvs. Sveriges befolkning som är i arbete i åldrarna 15-74 år⁷. Det är stora skillnader i den relativa fördelningen. 25 procent av befolkningen i arbete återfinns i Stockholms län men bara 9 procent av de industrianställda arbetar där. Även i Uppsala, Gotland, Skåne, Halland och Jämtland är de industrianställda underrepresenterade. I övriga län är den relativa andelen industrianställda större än den relativa andelen av hela arbetsmarknaden.

⁶ Detta är antalet individer i vårt material och speglar inte antalet anställda inom industrin. Se avsnitt Fakta om statistiken

⁷ SCB:s arbetsmarknadsstatistik per län går inte att bryta ner i åldersklasser som i diagram 21 utan avser åldrarna 15-74 år. Från SCB:s underlag totalt per ålder kan man dock se att åldersklassen 65-74 år motsvarar ca 2 procent av hela arbetsmarknaden.

Diagram 5.9 Länsfördelningen för industrianställda respektive hela arbetsmarknaden 2018

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

6. Bilagor

Medellön, medelålder och antal individer i statistiken för några avtalsområden 2018

Avtalsområde ⁸	Medellön*	Medelålder	Antal i statistiken	Andel av Statistikpopulationen
Arbetare:				
Teknikavtalet	29 000	43,1	99 012	44,4%
Livsmedelsavtalet	26 382	39,2	23 242	10,4%
Stål och Metallavtalet	29 000	44,2	16 855	7,6%
I-avtalet	26 800	42,1	16 632	7,5%
Träindustriavtalet	27 500	42,2	14 798	6,6%
Massa och papper	29 700	45,0	12 497	5,6%
Byggnadsämnesindustrin	28 500	41,1	6 750	3,0%
Sågverksavtalet	28 100	42,3	5 586	2,5%
Infomedia- och Förpackningsavtalet	28 000	44,7	5 354	2,4%
Gruvindustrin	33 200	41,1	5 301	2,4%
Svets Mekaniska avtalet	29 900	41,5	4 843	2,2%
Skogsavtalet	27 700	40,0	3 595	1,6%
Kemisk industri	29 900	43,2	3 213	1,4%
Gemensamma Metallavtalet	27 500	41,9	2 467	1,1%
Tvättindustrin	23 700	41,2	2 377	1,1%
Virkesmättningsavtalet	26 900	45,5	616	0,3%
Avtalsområde	Medellön*	Medelålder	Antal i statistiken	Andel av Statistikpopulationen
Tjänstemän:				
Teknikarbetsgivarna	45 200	45,6	63 639	63,7%
IKEM	44 200	45,9	12 503	12,5%
Stål- och Metallförbundet	44 300	46,2	4 682	4,7%
Tekniktjänstearbetsgivarna	42 900	40,5	3 952	4,0%
Livsmedelsföretagen	40 700	45,1	3 403	3,4%
Träindustrin	37 500	44,4	2 936	2,9%
Skogsindustrierna, papper & massa	42 500	46,9	2 753	2,8%
Byggnadsämnesförbundet	42 500	44,9	1 350	1,4%
Grafiska Företagens Förbund	38 800	47,1	1 295	1,3%
Tekoindustrierna	41 400	45,1	1 153	1,2%
Gruvornas Arbetsgivarförbund	42 400	43,6	1 072	1,1%
Svets Mekaniska Arbetsgivarförbundet	40 100	44,9	606	0,6%
Skogsindustrierna, sågverk	39 800	46,8	399	0,4%
Skogsavtalet	38 100	46,7	201	0,2%

*Avrundat

⁸ För avtalsområden där partsgemensam statistik finns ingår både medlemmar och icke-medlemmar i underlaget, i övriga fall ingår endast medlemmar.

7. Fakta om statistiken

Lönebegrepp

Lönesystemen för arbetare och tjänstemän är uppbyggda på olika sätt. För att öka jämförbarheten är lönerna omräknade enligt följande. För arbetare avser lönen endast tid- och prestationslön, vilket innebär att övertidsersättning, ob-tillägg och skifttillägg inte ingår. Dessutom är alla timlöner omräknade till månadslön. För tjänstemännen avser lönen månadslön, inklusive fasta och rörliga delar, samt naturaförmåner. Lönekompensation, som ges då rätten till särskild övertidsersättning är bortförhandlad, ingår men däremot är övertidsersättning, ob-tillägg och skifttillägg inte medräknade. För såväl arbetare som tjänstemän är alla deltidslöner omräknade till heltidslöner.

Insamling och bearbetning

I underlaget finns uppgifter för åren 1999-2018. De variabler som ingår är ålder, kön, län, avtalsområde, förbund och framräknad månadslön. Ofullständiga poster och individer över 65 år är borttagna. Dessutom är individer med löner under förbundens lägsta löner bortrensade. Datamaterialet är avidentifierat, personnummer eller medlemsnummer är ersatta av löpnummer. Vissa förbund har medlemmar utanför industrin men dessa individer ingår inte i detta material.

I datamaterialet för 2018 ingår 323 718 individer, varav 223 138 arbetare och 100 580 tjänstemän. Det innebär att databasen utgörs av cirka 69 procent arbetare och 31 procent tjänstemän. Statistiken från förbunden är insamlad på olika sätt, men för samtliga förbund avser lönestatistiken i huvudsak avtal som berörs av industriavtalet. För alla förbund utom Unionen avser lönestatistiken september till oktober månad, oavsett om lönerevisionen är färdig eller inte.

Sveriges Ingenjörer

Löneinsamlingen har skett med hjälp av förbundets löneenkät som årligen skickas till samtliga yrkesverksamma medlemmar bosatta i Sverige. Lönestatistiken avser oktober och svarsfrekvensen var 63 procent.

Unionen

Löneinsamlingen omfattar samtliga yrkesverksamma medlemmar bosatta i Sverige. På de arbetsplatser där det finns en fackklubb har en löneenkät skickats ut till klubben som därmed fyllt i uppgifterna. I övriga fall har enkäten skickats direkt till medlemmen. Uppgifterna har samlats in under hösten och avser lön efter avslutad förhandling. Svarsfrekvensen var 57 procent.

IF Metall

Förbundets egen löneinsamling omfattar medlemmarna inom Teknikavtalet IF Metall. Svarsfrekvensen var 88 procent. För övriga avtalsområden inhämtades partsgemensam lönestatistik från Svenskt Näringsliv. För avtalsområdena Stål- och Metall och Svemek samlades löneuppgifter in för samtliga företag och anställda. För Byggnadsämnesindustrin, I-avtalet, Kemisk industri, Gemensamma Metallavtalet, Gruv och Tvättindustrin gjordes en totalundersökning av alla företag med fler än 10 anställda. All statistik avser september.

GS

Partsgemensam lönestatistik från Svenskt Näringsliv.

Totalundersökning av samtliga företag. Lönestatistiken avser september.

Livs

Partsgemensam lönestatistik från Svenskt Näringsliv.

Totalundersökning av samtliga företag. Lönestatistiken avser september.

Pappers

Partsgemensam lönestatistik från Svenskt Näringsliv.

Totalundersökning av samtliga företag. Lönestatistiken avser september.

Tillförlitlighet

Underlaget 2018 består av ca 323 700 individer. Det totala antalet sysselsatta inom industrin var något under 600 000 individer. Skillnaden i antal mellan databasen och de som är anställda inom industrin kan bland annat förklaras av följande:

- Förekomsten av oorganiserade tjänstemän och arbetare
- Akademikergrupper inom industrin som är medlemmar i andra förbund än Sveriges Ingenjörer och Unionen
- Frånvaro under statistikinsamlingsperioden på grund av långtidssjukskrivning, tjänstledighet, studier eller annat
- En del av de anställda vid så kallade lokalavtalsbundna arbetsplatser, det vill säga arbetsplatser där arbetsgivaren inte är med i ett arbetsgivareförbund är inte med i databasen.
- Medlemmar/klubbar som väljer att inte svara vid en löneinsamling
- Svenskt Näringsliv får inte in statistik från alla medlemsföretag
- Svenskt Näringsliv samlar i vissa fall endast in statistik från företag med fler än exempelvis 10 anställda, så kallad ”cut-off”
- För vissa avtalsområden saknas lönestatistik
- Kodning – en del personer kan vara registrerade på fel avtalsområde
- Ett visst bortfall vid kontroll av löneuppgifternas rimlighet

Statistiska begrepp och beräkningar

Medellön

Medellönen beräknas som summan av lönerna dividerat med antalet löneuppgifter.

Median

Medianen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras medianlönen, vilken är den mittersta lönen i materialet. 50 procent av lönerna är lägre och 50 procent av lönerna är högre än medianen.

10:e percentil

Den 10:e percentilen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras den 10:e percentilen, vilken är den lön där 10 procent av lönerna är lägre och 90 procent av lönerna är högre.

25:e percentil

Den 25:e percentilen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras den 25:e percentilen, vilken är den lön där 25 procent av lönerna är lägre och 75 procent av lönerna är högre.

75:e percentil

Den 75:e percentilen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras den 75:e percentilen, vilken är den lön där 75 procent av lönerna är lägre och 25 procent av lönerna är högre.

90:e percentil

Den 90:e percentilen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras den 90:e percentilen, vilken är den lön där 90 procent av lönerna är lägre och 10 procent av lönerna är högre.

Medellöneökning, okorrigerat

Med medellöneökning avses en jämförelse av genomsnittslönen för hela kollektivet mellan två år.

Medellöneökning, korrigerat med avseende på ålder och fördelningen arbetare/tjänstemän

Beräkningen av korrigerat för ålder av medellöneökningar baseras på två på varandra följande statistikår. Samtliga individer för 2017 respektive 2018 är med i underlaget, det finns således inga krav på att det ska vara samma individer för de två åren. För 2017 beräknas en lönesumma för varje årskull genom att multiplicera årskullens medellön med årskullens summerade antal individer för 2017 och 2018. Därefter summeras lönesumman för alla årskullar till en total lönesumma för 2017. Motsvarande beräkning görs för 2018. Den procentuella förändringen av de totala lönesummorna är således medellönen korrigerad med hänsyn till ålder. Resultaten för industrin totalt är även korrigerade med fördelningen arbetare/tjänstemän. På så sätt rensas utfallet för de effekter som beror på förändringar i populationens sammansättning.

Löneökningar för identiska individer

Vid beräkning av löneutveckling för identiska individer krävs registrerade löneuppgifter för två på varandra följande år. Villkoret är att de ska vara medlemmar i samma fackförbund båda åren, men det finns däremot inga krav på att de ska vara kvar på samma arbetsplats. För att minska risken för eventuella fel har valet gjorts att ta bort de två procenten med de lägsta respektive högsta ökningarna för både arbetare och tjänstemän.

Skillnaden mellan medellöneökning, korrigerat och löneökningar för identiska individer

Nivåhöjningen är den korrigerade medellöneökningen, dvs den ökade kostnaden för arbetsgivaren. Den individuella löneökningen är ett genomsnitt av vad varje individ i databasen haft för faktisk löneökning det senaste året. Vid en flack lönekurva, dvs då det är relativt liten skillnad mellan ingångslön och slutlön, är dessa löneökningmått ungefär lika stora. Om lönekurvan är brantare kan det vara stor skillnad mellan måtten. För tjänstemännen är lönekurvan brant, speciellt de 10-15 första åren i yrkeslivet då många avancerar och byter arbete och befattning.

Skillnader mellan industrin totalt och förbundens egen statistik

Det kan vara svårt för vissa yrkesgrupper eller förbund att känna igen sig i resultaten avseende industrin totalt eftersom alla förbund och avtalsområden redovisas tillsammans. I statistiken som Unionen och Sveriges Ingenjörer själva tar fram tas hänsyn till exempelvis befattning då löner och löneutveckling analyseras, vilket det inte finns möjlighet till i detta material. Från förbunden är det känt att andelen högre tjänstemän har ökat de senaste åren vilket påverkar lönenivån och därmed också löneökningstalen för tjänstemännen.

www.fackeninomindustrin.se